

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
EMBASSY OF GREECE IN BUCHAREST
OFFICE FOR ECONOMIC AND COMMERCIAL AFFAIRS
Bd. Pache Protopopescu nr 1-3, Bucharest
Tel: 0040-21-2100748, 2115724 Fax: 0040-21-2119893
E-mail: ecocom-bucharest@mfa.gr Website: www.agora.mfa.gr

ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Η ΑΓΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Ομάδα Εργασίας:

Ιωάννης Μάρκος, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Α'
Δήμητρα Σχινά, Γραμματέας Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α'
Βασιλική Κρεάνγκα-Παπαστεργίου, Επιστημονικός Συνεργάτης Γραφείου ΟΕΥ
Δήμητρα Τσάτσου, Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Πατρών

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ – 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	3
<i>Δομή αγοράς</i>	3
II. ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	4
<i>Ένωση Μεγάλων Αλυσίδων Σουπερμάρκετ Ρουμανίας</i>	5
<i>Αγορά τροφίμων μέσω διαδικτύου (E-commerce)</i>	5
<i>Δικαιώματα Εισόδου (Entrance Fee)</i>	5
<i>Διακίνηση φρούτων-λαχανικών</i>	6
<i>Καταναλωτικές συνήθειες</i>	6
<i>Τα Εμπορικά Κέντρα στην Ρουμανία</i>	7
III. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ-ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.....	7
<i>Είσοδος στην αγορά</i>	7
<i>Ευκαιρίες δραστηριοποίησης</i>	7
IV. ΠΡΩΘΗΣΗ-ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	8
V. ΣΗΜΑΝΣΗ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	10
<i>Ετικέτες προϊόντων</i>	10
<i>Πιστοποιήσεις</i>	11
VI. ΤΙΜΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	11
<i>Χαρακτηριστικά ρουμανικών νοικοκυριών</i>	12
VII- ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	13
<i>α) Ελληνικές Εξαγωγές Τροφίμων στην Ρουμανία</i>	14
<i>Πρακτικές Εμπορίου</i>	14
<i>Έλεγχος «SWIFT»</i>	15
<i>Κλαδικές Εκθέσεις</i>	16
<i>β) Διμερές Εμπόριο Ελλάδας-Ρουμανίας</i>	16
VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	20
IX. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.....	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (2016).....	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ-ΑΞΕ	30

Η ΑΓΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ρουμανία έχει έκταση 238.391 τ. χλμ (9^η σε μέγεθος μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ) και πληθυσμό περίπου 20,1 εκ. κατοίκους βάσει της απογραφής του 2011. Είναι χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 01.01.2007, αλλά δεν είναι μέλος της Ευρωζώνης.

Ως προς το ποσοστό της καλλιεργήσιμης γης που διαθέτει (39,5% της συνολικής της έκτασης), κατατάσσεται στην πέμπτη θέση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, μετά την Ισπανία, την Γαλλία, την Γερμανία και την Πολωνία.

Ωστόσο, η Ρουμανία είναι μία από τις χώρες με την λιγότερο αποτελεσματική χρήση της καλλιεργήσιμης γης, κυρίως λόγω του μεγάλου κατακερματισμού της γαιοκτησίας, της χαμηλής εκπαίδευσης των απασχολούμενων στον συγκεκριμένο τομέα και του χαμηλού επιπέδου του χρησιμοποιούμενου τεχνολογικού εξοπλισμού.

Κατέχει μακρά γεωργική παράδοση. Ο τομέας της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, αποτελεί τομέα ιδιαίτερης σημασίας για τη ρουμανική οικονομία, καθώς συμβάλλει κατά περίπου 5% στο ΑΕΠ της χώρας, την στιγμή που ο μέσος όρος στην ΕΕ βρίσκεται στο 1,7%. Συγκεκριμένα, το 2016 η συνδρομή του εν λόγω τομέα ανήλθε σε 3,9% έναντι ποσοστού 4,2% το 2015, 4,7% το 2014 και 5,4% το 2013.

Κατά την περίοδο 2014 – 2020, η γεωργία και ο κλάδος τροφίμων της Ρουμανίας αναμένεται να απορροφήσουν περίπου 17 δισ. ευρώ από τα κοινοτικά ταμεία, με στόχο τις επενδύσεις στον τομέα παραγωγής.

Από τις συνολικές εξαγωγές της Ρουμανίας το 2016, 4,8 δισ. ευρώ, ήτοι 8,4% του συνόλου, αφορούν σε εξαγωγές τροφίμων, ενώ οι εισαγωγές αντιπροσωπεύουν ποσοστό 8,7%, φθάνοντας τα 5,8 δισ. ευρώ.

Περίπου το 74% των εισαγωγών τροφίμων της χώρας προέρχεται από κράτη- μέλη της ΕΕ και αφορά κυρίως σε προϊόντα κρέατος, εσπεριδοειδή και λοιπά φρούτα, προϊόντα αρτοποιίας, ενώ το 55% περίπου των αντίστοιχων ρουμανικών εξαγωγών κατευθύνεται προς κράτη μέλη της ΕΕ και αφορά κυρίως σε δημητριακά, ηλιέλαιο και κονσέρβες.

Η παραγωγή τροφίμων της Ρουμανίας αυξήθηκε το 2016 κατά 2,7%, σε σχέση με το 2015, ενώ οι πωλήσεις τροφίμων κατέγραψαν αύξηση 15,2%.

Η Ελλάδα εξάγει αρκετά τρόφιμα στη Ρουμανία, όπως εσπεριδοειδή, ελαιόλαδο, ελιές, κονσερβοποιημένα φρούτα και λαχανικά, μπισκότα, χυμούς, προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας, γαλακτοκομικά, κ.λ.π., ενώ οι εξαγωγές μας αναμένεται να συνεχίσουν την ανοδική τους πορεία, λόγω ποικίλων επιβοηθητικών παραγόντων, ήτοι αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την Ελλάδα και μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ στα τρόφιμα, ο οποίος από 1.6.2015 μειώθηκε από 24% σε 9%.

Η Ρουμανία αποτελεί την πλέον ελκυστική αγορά της Νοτιοανατολικής και της Κεντρικής Ευρώπης για τα ελληνικά τρόφιμα λόγω της γεωγραφικής της εγγύτητας με την Ελλάδα και του μεγέθους της αγοράς της.

Δομή αγοράς

Οι Ρουμάνοι καταναλωτές αγοράζουν τρόφιμα και ποτά τόσο από τα παντοπωλεία και τις ανοικτές (λαϊκές) αγορές, όσο και από τις αλυσίδες καταστημάτων λιανικής πώλησης τροφίμων (supermarkets). Το κύριο κριτήριο για την επιλογή των προϊόντων παραμένει η τιμή τους στο ράφι και ακολουθεί η ποιότητά τους.

Οι μεγάλες αλυσίδες supermarket προσφέρουν χαμηλότερες τιμές, προκειμένου να προσελκύσουν περισσότερους καταναλωτές από τις ανοικτές αγορές. Παρά το γεγονός ότι τα μεγάλα αυτά καταστήματα πωλούν κατά βάση εισαγόμενα φρούτα και λαχανικά, παρατηρείται τελευταία μία αύξηση του μεριδίου των ρουμανικών προϊόντων. Ενδεχομένως, αυτή η τάση να

οφείλεται στον αντίκτυπο που είχε ο τελικώς μη εφαρμοσθείς νόμος υπ' αριθμ. 150/2016, ο οποίος προέβλεπε υποχρέωση των μεγάλων αλυσίδων λιανικής πώλησης (σουπερμάρκετ) να αγοράζουν το 51% των τροφίμων και των αγροτικών προϊόντων από τοπικούς παραγωγούς, ήτοι από την βραχεία αλυσίδα ανεφοδιασμού.

Από το άλλο μέρος, η προτίμηση των μεγάλων αλυσίδων σε εισαγόμενα προϊόντα οφείλεται κυρίως σε τρεις παράγοντες, ήτοι: αδυναμία οργάνωσης των Ρουμάνων παραγωγών σε συνεταιρισμούς, μη δυνατότητα διάθεσης μεγάλων απαιτούμενων ποσοτήτων σε προκαθορισμένες περιόδους, άμεση εξάρτηση της εγχώριας εσοδείας από τις καιρικές συνθήκες.

II. ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Το σύστημα διανομής καταναλωτικών προϊόντων στην Ρουμανία παρουσίασε σημαντικές αλλαγές μετά την μετάβαση της οικονομίας από την σχεδιαζόμενη στην οικονομία της αγοράς. Τα πρώτα σουπερ-μάρκετ δυτικού τύπου εμφανίστηκαν στην ρουμανική αγορά μετά το 1990, με περιορισμένες αρχικώς επιφάνειες και απευθύνονταν κυρίως στους καταναλωτές υψηλών εισοδημάτων.

Σήμερα, το σύγχρονο εμπόριο των μεγάλων αλυσίδων καταστημάτων αντιπροσωπεύει το 53% της λιανικής πώλησης και στις αστικές περιοχές το 75%. Το 2016, ο κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο, που θεωρείται ο βασικότερος δείκτης κατανάλωσης των νοικοκυριών, παρουσίασε αύξηση 14,1%, ήτοι την μεγαλύτερη αύξηση από το 2007.

Μεγάλες ξένες αλυσίδες καταστημάτων δραστηριοποιούνται στην ρουμανική αγορά σε διάφορους τομείς π.χ. ηλεκτρικών ειδών, οικιακού εξοπλισμού, καλλυντικών, τροφίμων (Metro, Selgros, Kaufland, Carrefour, Cora, Mega Image, Auchan, Artima, Lidl) κ.ά. Η ανοδική πορεία της οικονομίας της Ρουμανίας τα τελευταία έτη απετέλεσε πόλο έλξης για όλο και περισσότερες διεθνείς αλυσίδες λιανικού εμπορίου, οι οποίες επέκτειναν τις δραστηριότητές τους στην Ρουμανία, με αποτέλεσμα την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Οι παραδοσιακές μορφές λιανικής πώλησης (παντοπωλεία, καταστήματα της γειτονιάς και ανοιχτές αγορές), αν και κατέχουν ακόμη σημαντικό μερίδιο αγοράς, χάνουν συνεχώς έδαφος, προς όφελος των σύγχρονων καναλιών διανομής.

Τα παντοπωλεία, τα οποία προσφέρουν στον καταναλωτή διάφορα προϊόντα, κυρίως τρόφιμα, ανταγωνίζονται τα μαγαζιά της γειτονιάς λόγω της κοντινής απόστασης, αλλά και λόγω του ότι είναι ανοιχτά όλο το 24ωρο.

Τα καταστήματα της γειτονιάς, μετά την ιδιωτικοποίησή τους, βελτίωσαν την ποικιλία προϊόντων που διαθέτουν, αλλά η γκάμα τους παραμένει περιορισμένη. Οι ιδιοκτήτες τους κατέχουν συνήθως πολλά καταστήματα, τα οποία καταλαμβάνουν μεγάλο μερίδιο της αγοράς.

Οι ανοιχτές αγορές προσφέρουν κυρίως τρόφιμα και άλλα καταναλωτικά προϊόντα. Οι ανοιχτές αγορές, οι αγορές χονδρεμπορίου, ημι-χονδρεμπορίου, και οι ειδικές αγορές (ενδυμάτων, τροφίμων, ηλεκτρονικών ειδών) είναι συνήθως εγκατεστημένες στην περιφέρεια, στα περίχωρα μεγάλων πόλεων και προσφέρουν στους καταναλωτές ποικιλία προϊόντων χαμηλής κυρίως τιμής.

Ειδικότερα ως προς τα τρόφιμα, το δίκτυο διακίνησης έχει την κλασική μορφή «Εισαγωγέας-Χονδρέμπορος-Λιανοπωλητής». Ωστόσο, παρατηρείται βαθμιαία μείωση της δραστηριότητας των χονδρεμπόρων προς όφελος των εισαγωγέων και των λιανοπωλητών.

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, τα σύγχρονα σημεία λιανικής πώλησης, ήτοι οι μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ, αποτελούν το κύριο κανάλι διακίνησης τροφίμων, καθώς αντιπροσωπεύουν το 53% των πωλήσεων, έναντι 47% των παραδοσιακών καταστημάτων πώλησης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα διεθνών αλυσίδων σουπερμάρκετ στην Ρουμανία είναι οι: Auchan, Cora, Carrefour, Lidl, Penny Market, Profi, Mega Image, Kaufland, Metro Cash & Carry και Selgros.

Είναι γεγονός ότι στο σύνολο της χώρας οι μεγάλες αλυσίδες δεν καλύπτουν ακόμη το 70%, όπως στις άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, το μερίδιό τους (53%) συνεχώς αυξάνεται και

αναμένεται σε λίγα χρόνια να αποκτήσουν ακόμη υψηλότερο ποσοστό. Παρατηρείται, επίσης, ότι σε μερικές κατηγορίες προϊόντων, π.χ. στα φρούτα και λαχανικά, το ποσοστό των ανοιχτών και λαϊκών αγορών είναι υψηλότερο από αυτό των μεγάλων αλυσίδων καταστημάτων.

Οι γαλλικές αλυσίδες καταστημάτων AUCHAN, CARREFOUR και CORA έφθασαν σήμερα να κατέχουν μεγάλο μερίδιο του σύγχρονου εμπορίου λιανικής πώλησης τροφίμων. Επιπλέον, τα καταστήματα 'discount', μετά την ανάπτυξη του LIDL (παρουσία στην ρουμανική αγορά από το 2010), έφθασαν να κατέχουν το 10% του σύγχρονου λιανεμπορίου τροφίμων. Εξετάζοντας τις μεγαλύτερες αλυσίδες τροφίμων στην Ρουμανία, παρατηρούμε ότι την πρώτη θέση κατέχει η γερμανική Kaufland και ακολουθούν η CARREFOUR και η METRO.

Παράλληλα, λόγω της ενδυνάμωσης των καταστημάτων της γειτονιάς με συχνότερες αγορές του καταναλωτή, μερικές αλυσίδες καταστημάτων έδωσαν το δικαίωμα σε τοπικούς επενδυτές να χρησιμοποιήσουν την μορφή 'franchising', προκειμένου να ανταγωνιστούν τα παραδοσιακά μαγαζιά τροφίμων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η μεγάλη αλυσίδα καταστημάτων Mega Image ίδρυσε τα καταστήματα της γειτονιάς με την επωνυμία "Shop & Go" και η αλυσίδα Carrefour τα καταστήματα "Express".

Επιπλέον, οι αλυσίδες τροφίμων στην Ρουμανία επιδιώκουν την επέκταση των δικτύων διανομής στην επαρχία. Ωστόσο, η επέκταση απαιτεί μεγάλες επενδύσεις ιδιαίτερα στον τομέα 'logistics', πράγμα που ευνοεί τις περιφερειακές επιχειρήσεις. Προς το παρόν, οι μητρικές των αλυσίδων ελέγχουν την ρευστότητα στην χώρα τους και είναι περισσότερο προσεκτικές σε νέες επεκτάσεις στην ρουμανική αγορά.

Ένωση Μεγάλων Αλυσίδων Σουπερμάρκετ Ρουμανίας

Όλες οι μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ της Ρουμανίας είναι μέλη της Ένωσης Μεγάλων Αλυσίδων Σουπερμάρκετ της Ρουμανίας (Asociația Marilor Rețele Comerciale din Romania), η οποία αποτελεί σημαντικό θεσμό και ασκεί επιρροή στους κυβερνητικούς κύκλους. Τα στοιχεία επικοινωνίας της Ένωσης είναι:

Asociația Marilor Rețele Comerciale din Romania (AMRCR)

Sos. Fabrica de Glucoza 21 sector 2, Βουκουρέστι

Tel. +40 (0)21 242.10.40

Fax: +40 (0)21 242.88.65

Email: contact@amrcr.ro; communicare@amrcr.ro

Website: <http://www.amrcr.ro/>

Αγορά τροφίμων μέσω διαδικτύου (E-commerce)

Παρά την οικονομική κρίση, που έγινε αισθητή στην Ρουμανία κατά την περίοδο 2009-2010, πολλές αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων συνέχισαν να επενδύουν στην επέκτασή τους και πολλές από αυτές εγκατέστησαν καθεστώς e-commerce προς διευκόλυνση των πελατών τους, με μικρό τέλος παράδοσης. Η αλυσίδα Carrefour ήταν η πρώτη που λάνσαρε τη διαδικτυακή πλατφόρμα για αγορές τροφίμων και ακολούθησε η Cora. Αυτού του είδους οι συναλλαγές απευθύνονται κυρίως στους καταναλωτές μεσαίου ή υψηλού εισοδήματος, οι οποίοι δίδουν έμφαση τόσο στην εξοικονόμηση χρόνου όσο και στην άνεση.

Δικαιώματα Εισόδου (Entrance Fee)

Οι μεγάλες δυτικοευρωπαϊκές αλυσίδες επέβαλαν, επίσης, και έναν διαφορετικό τρόπο εργασίας, αφού για κάθε είσοδο ενός κωδικού προϊόντος απαιτούνται δικαιώματα εισόδου 'entrance fee', το ύψος των οποίων εξαρτάται από κάθε σουπερμάρκετ, όπως και από τον αριθμό των καταστημάτων

που διαθέτει η κάθε αλυσίδα. Έτσι, η είσοδος ενός προϊόντος πραγματοποιείται μετά από καταβολή «entrance fee» καθώς και επιπλέον ποσού για κάθε κατάσταση της συγκεκριμένης αλυσίδας.

Είναι σύνηθες φαινόμενο αυτό το κόστος να αντιστοιχεί στο ποσοστό επί των πωλήσεων. Πολλές αλυσίδες υποχρεώνουν επιπλέον τον εκάστοτε προμηθευτή να πληρώσει ένα κόστος Marketing & Logistics της τάξεως του 7-10%. Σαφώς, το προαναφερθέντα δεν ισχύουν για όλες τις αλυσίδες καταστημάτων και για όλα τα προϊόντα, διότι υπάρχει διαφοροποίηση.

Επιπροσθέτως, οι αλυσίδες υποχρεώνουν τους προμηθευτές να πληρώνουν ένα τέλος που κυμαίνεται μεταξύ 4.000-5.000 ευρώ, ώστε να τοποθετείται το προϊόν τους στο περιοδικό της αλυσίδας για 2 εβδομάδες, σε περίοδο εκπτώσεων.

Είναι γεγονός ότι τα νέα προϊόντα που εισέρχονται στα σουπερμάρκετ τοποθετούνται στο άνω μέρος του ραφιού, τα προϊόντα με την καλύτερη θέση είναι εκείνα, που είναι στο επίπεδο του ματιού του καταναλωτή, ενώ τα προϊόντα που δεν πωλούνται κατεβαίνουν στο κατώτερο σημείο μέχρις ότου να εξέλθουν από το ράφι. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλές φορές οι ανταγωνίστριες εταιρείες προσπαθούν να καταλάβουν μεγαλύτερη επιφάνεια, ώστε να περιορίσουν τον ανταγωνισμό.

Διακίνηση φρούτων-λαχανικών

Όσον αφορά στα φρούτα και λαχανικά, εκτιμάται ότι το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης διακινείται από τα μεγάλα σουπερμάρκετ. Παράλληλα, υπάρχουν και μικρά οπωροπωλεία, μέσω των οποίων διακινούνται μικρότερες ποσότητες στην αγορά. Συνήθως, τα μεγάλα σουπερ μάρκετ εισάγουν απευθείας τα προϊόντα τους από ξένους εισαγωγείς, σε ορισμένες περιπτώσεις, όμως, προτιμούν να αγοράζουν τα φρούτα και τα λαχανικά από τους εδώ εισαγωγείς, κυρίως από τη SU Market. Αυτό συμβαίνει κυρίως με μερικές κατηγορίες ευπαθών φρούτων και λαχανικών, καθώς επιθυμούν να συναλλάσσονται με εγχώριους συνεργάτες, προκειμένου να εξασφαλίζουν την κατά το δυνατόν βέλτιστη ποιότητα των προϊόντων αυτών.

Καταναλωτικές συνήθειες

Η οικονομική κρίση, που έγινε αισθητή στην Ρουμανία κατά την περίοδο 2009-2010, είχε αρνητικό αντίκτυπο στην αγοραστική δύναμη του ρουμάνου καταναλωτή, υπό την έννοια ότι ο τελευταίος κατέστη περισσότερο προσεκτικός στην διαχείριση του προϋπολογισμού του, δίδοντας προβάδισμα στην ικανοποίηση των στενότερων τρεχουσών αναγκών του, περιορίζοντας συγχρόνως την υπερκατανάλωση τροφίμων, και απομακρυνόμενος από την αρχή του «αναλίσκειν τα πάντα».

Αυτή η νέα προσέγγιση οδήγησε σε μία διευρυμένη **αγορά τροφίμων** και σε αυξημένη επισκεψιμότητα των **καταστημάτων της γειτονιάς**, τα οποία διαθέτουν πλέον προϊόντα σύμφωνα με τις νέες ανάγκες του καταναλωτή, επιτρέποντας του καλύτερη διαχείριση του χρόνου και των χρημάτων του. Από την πλευρά τους, οι έμποροι υποχρεώθηκαν να προβούν σε **περισσότερες προωθητικές προσφορές**, που είναι, πλέον, σύνηθες φαινόμενο. Η πίεση στις τιμές δημιούργησε το φαινόμενο της αύξησης των 'λευκών προϊόντων', που αποτελούν πλέον το 17% των τροφίμων και το 12% των προϊόντων ευρείας κατανάλωσης. Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα το σύγχρονο εμπόριο, το οποίο στις αρχές της χιλιετίας ήταν σχεδόν ανύπαρκτο, να καλύπτει σήμερα το 53% του λιανικού εμπορίου και στο επίπεδο του κέντρου των πόλεων το 75%. Η εν γένει, πάντως, εξέλιξη των καταστημάτων της γειτονιάς δεν επηρεάστηκε από την κρίση, αφού κάθε χρόνο εγκαινιάζονται νέα σημεία πώλησης.

Σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η κατανάλωση διαφόρων κατηγοριών τροφίμων, όπως γαλακτοκομικών, κρέατος, ιχθυηρών και θαλασσινών, αρτοποιημάτων, φρούτων και λαχανικών, είναι αρκετά περιορισμένη στην Ρουμανία. Η ρουμανική παραγωγή σε αλλαντικά, πατατάκια και αρτοποιήματα καλύπτει την εγχώρια ζήτηση. Ωστόσο, υπάρχουν και εισαγόμενα προϊόντα των ανωτέρω κατηγοριών, τα οποία απευθύνονται σε καταναλωτές με υψηλό εισόδημα.

Τα Εμπορικά Κέντρα στην Ρουμανία

Η επέκταση των εμπορικών κέντρων δεν φαίνεται ότι θα σταματήσει τα επόμενα χρόνια. Υπάρχει, προς το παρόν τουλάχιστον, ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών ανάπτυξης και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (developers). Οι τιμές των εμπορικών χώρων στην Ρουμανία σήμερα είναι αρκετά υψηλές, και ιδιαίτερα στο Βουκουρέστι, όπου και το εμπορικό κέντρο της χώρας.

Τα κυριότερα εμπορικά κέντρα στο Βουκουρέστι είναι τα ακόλουθα: Mall Baneasa, AFI Palace Cotroceni, Mall Vitan, Mall Sun Plaza, Promenada Mall, Mall Plaza Romania, Jollie Ville, Mega Mall, Park Lake κ.ά.

Το κύμα αυτό ανεγέρσεως νέων εμπορικών κέντρων στην Ρουμανία παρατηρείται και στην περιφέρεια ιδιαίτερα στο Ιάσιο (Julius Mall), την Timisoara, (Julius Mall Timisoara) και στην Κωνσταντία.

Στην Ρουμανία τα εμπορικά κέντρα είναι πιο επιτυχημένα από τα καταστήματα της γειτονιάς και ο ρουμάνος καταναλωτής αρέσκεται να ακολουθεί τον αμερικανικό και δυτικοευρωπαϊκό τρόπο ζωής, αφού συνδυάζει τις αγορές με την διασκέδαση και άλλες δραστηριότητες.

III. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ-ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Είσοδος στην αγορά

Η Ρουμανία με 20,1 εκατομμύρια κατοίκους αποτελεί μια μεγάλη αγορά για τα ελληνικά προϊόντα. Το γεγονός ότι από 1.1.2007 είναι πλήρες μέλος της Ε.Ε. διευκολύνει τις εμπορικές συναλλαγές με την Ελλάδα, καθώς τα εμπορεύματα διακινούνται ελεύθερα, χωρίς να υπόκεινται σε εισαγωγικούς ή εξαγωγικούς δασμούς ή άλλες φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος. Η εισαγωγή στην Ρουμανία εμπορευμάτων από τρίτες χώρες (μη μέλη της ΕΕ) εμπίπτει στο κοινό δασμολόγιο της ΕΕ.

Για την αποτελεσματική είσοδο στην ρουμανική αγορά, προτείνεται η αναζήτηση συνεργατών που δραστηριοποιούνται ήδη στην χώρα, καθώς οι γραφειοκρατικές διαδικασίες μπορεί να είναι πολύπλοκες σε μια οικονομία που έχει αρκετά ισχυρή κεντρική διοίκηση.

Ευκαιρίες δραστηριοποίησης

Προϊόντα που αναμένεται να έχουν ζήτηση στην ρουμανική αγορά είναι, μεταξύ άλλων, τα φρούτα και τα λαχανικά, τα ιχθυηρά και τα θαλασσινά (νωπά, κατεψυγμένα κτλ).

Ειδικότερα ως προς τα φρούτα και τα λαχανικά, η Ρουμανία αποτελεί την πρώτη αγορά για τις ελληνικές εξαγωγές, με κατανάλωση 186.000 τόνους ετησίως. Δεδομένου ότι τα ελληνικά προϊόντα υφίστανται ανταγωνισμό από την Τουρκία, την Ισπανία, την Ιταλία και άλλες χώρες, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των εξαγόμενων ελληνικών προϊόντων, προκειμένου η Ελλάδα να παραμείνει ανταγωνιστική στη ρουμανική αγορά στον συγκεκριμένο κλάδο. Αξίζει να σημειωθεί πως οι Ρουμάνοι καταναλωτές προτιμούν τα ελληνικά φρούτα και λαχανικά από τα αντίστοιχα τρίτων χωρών, καθώς μεταξύ των κριτηρίων επιλογής συμπεριλαμβάνεται ο τρόπος καλλιέργειας των εν λόγω προϊόντων με περιορισμένη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλισθεί η αξιοπιστία των ελληνικών προϊόντων, θα πρέπει να αποφεύγονται οι πωλήσεις στους αγρούς, σε μη τυποποιημένη μορφή και ιδιαίτερα σε μικρά φορτηγά αυτοκίνητα. Άξια αναφοράς, δε, αποτελεί η μείωση του Φ.Π.Α. στα αγροτικά προϊόντα από 24% σε 9%, που ισχύει από 01.06.2015. Το γεγονός αυτό ενισχύει την περαιτέρω προώθηση των ελληνικών φρούτων και λαχανικών στην ρουμανική αγορά.

Αν και η κατανάλωση ιχθυηρών και λοιπών θαλασσινών παραμένει περιορισμένη, σε σύγκριση με το ευρωπαϊκό μέσο όρο, η ζήτηση στην ρουμανική αγορά έχει ανοδική τάση τα τελευταία έτη. Ως εκ τούτου, υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ενίσχυσης των ελληνικών εξαγωγών αυτών των προϊόντων.

Γενικότερα, η ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών προϊόντων στη Ρουμανία είναι δυνατή μέσω υλοποίησης προωθητικών προγραμμάτων, σε συνεργασία με σούπερ μάρκετ, ή προβολής των προϊόντων σε τηλεοπτικές εκπομπές μαγειρικής. Ο τελευταίος αυτός τρόπος διαφήμισης ενδείκνυται κυρίως κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, οπότε και τα τηλεοπτικά προγράμματα έχουν υψηλή τηλεθέαση.

IV. ΠΡΟΩΘΗΣΗ-ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Από την στιγμή εισόδου ενός προϊόντος στα ράφια των καταστημάτων λιανικής πώλησης τροφίμων, απαιτούνται ενέργειες συνεχούς στήριξης του προϊόντος εντός του καταστήματος, ήτοι με επί τόπου γευσιγνωσίες σε ειδικά σταντ, με δειγματισμό και διαφήμιση στα έντυπα που εκδίδουν οι αλυσίδες, αλλά και με διαφημίσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Ο κλάδος των διαφημιστικών υπηρεσιών παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη στην Ρουμανία τα τελευταία χρόνια. Η τηλεόραση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το ραδιόφωνο και ο τύπος είναι τα κυριότερα μέσα προβολής. Από το 2002 και μετά, η σημαντική οικονομική ανάπτυξη και η αύξηση των εισοδημάτων οδήγησε και στην ενδυνάμωση της διαφημιστικής βιομηχανίας, η οποία ωστόσο επηρεάστηκε από την κρίση του 2010.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media) έχουν αυξήσει τα τελευταία χρόνια την επιρροή τους στο καταναλωτικό κοινό. Χρησιμοποιούνται από 8 εκ. χρήστες περίπου, ιδίως από νέα άτομα που ζουν σε μεγάλες πόλεις. Σε αυτό συμβάλλει η ευρεία χρήση κινητών τηλεφώνων και διαδικτύου. Οι πιο δημοφιλείς πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης στη Ρουμανία έχουν ως ακολούθως: Facebook 96%, LinkedIn 70%, Youtube 44%. Οι πιο δημοφιλείς μεταξύ των επιχειρήσεων για την διαφήμιση των προϊόντων τους είναι: Facebook 81%, Google 50% και LinkedIn 14%, ενώ οι επενδύσεις στα μέσα μαζικής δικτύωσης ξεπερνούν τα 50 εκ. ευρώ ετησίως.

Εκτός από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, άλλοι τρόποι διαφήμισης είναι α) η συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις, όπως οι εκθέσεις Αγροτικών Μηχανημάτων (Indagra), Τροφίμων (Indagra Food) και Τουρισμού (TTR) και β) η διοργάνωση γευσιγνωσιών και κοκτέιλ. Ο τελευταίος τρόπος εκτιμάται ιδιαίτερα στην Ρουμανία, λειτουργώντας προσθετικά στην εικόνα της επιχείρησης. Σκοπός της εκδήλωσης αυτής είναι να φέρει σε επαφή εισαγωγείς, χονδρεμπόρους και δημοσιογράφους για την ανεύρεση συνεργατών.

Οι κυριότερες εταιρείες του τομέα διαφήμισης είναι οι εταιρείες Lion Communication Services, McCann-Ericson, Propaganda, Zenith Media Communications, Initiative, Mediacom Romania. Οι εταιρείες που διαθέτουν τα μεγαλύτερα ποσά για την διαφήμισή τους είναι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας και παραγωγοί προϊόντων ευρείας κατανάλωσης, όπως οι: Vodafone, Coca Cola, ING Bank, Emag.ro, Profi κ.ά.

Η τηλεόραση παραμένει το κυριότερο μέσο διαφήμισης, απορροφώντας τα μεγαλύτερα κεφάλαια (65-70%). Η Ρουμανία διαθέτει μία από τις πιο δυναμικές αγορές MME της Ανατολικής Ευρώπης, με έμφαση στον ηλεκτρονικό και όχι στον έντυπο τύπο. Η χρήση του διαδικτύου αυξάνεται συνεχώς με 12 περίπου εκατομμύρια χρήστες, εκ των οποίων το 88% είναι συχνοί χρήστες.

Ο αριθμός των τηλεοπτικών σταθμών αυξήθηκε σημαντικά το 2012, με τη δημιουργία πολλών περιφερειακών σταθμών. Οι πιο δημοφιλείς τηλεοπτικοί σταθμοί σήμερα είναι:

	Τηλεοπτικός σταθμός	Ιδιοκτήτης	Τηλεθέαση %
1.	Pro TV	CME (αμερικανικών συμφερόντων)	4
2.	Antena 1	Intact Media Group	3.4

3.	Kanal D	Dagan Medan	2,2
4.	Antena 3 (ειδησεογραφικός)	Intact Media Group	1,5
5.	România TV	RTV Satellite NET	1,2
6.	TVR 1	Κρατική τηλεόραση	0,6
7.	Național TV	Micula	0,6
8.	Prima TV	Realitatea Media	0,5
9.	Antena Stars	Intact Media Group	0,5
10.	B1TV	Sorin Oancea	0,5
11.	Acasă	CME	0,5
12.	DigiSport 1	RCS & RDS	0,5
13.	Disney		0,4
14.	AXN		0,4
15.	Digi 24 (ειδησεογραφικός)	RCS & RDS	0,3

Πηγή: έρευνα ιστοσελίδας Pagina de media (Μάρτιος 2016)

Σημειώνεται ότι ο πρώτος σε τηλεθέαση σταθμός της Ρουμανίας είναι ο Pro TV, ο οποίος ανήκει σε εταιρεία αμερικανικών συμφερόντων, όπως και η Εφημερίδα Ziarul Financiar ανήκει στην ίδια εταιρεία. Η δημόσια τηλεόραση TVR υφίσταται μεγάλο ανταγωνισμό από τα ιδιωτικά κανάλια, όπως PRO TV, Antena, Realitatea, Prima TV κ.ά.

Μετά την οικονομική κρίση, ο **τύπος** ακολουθεί πορεία συρρίκνωσης, η οποία επιτείνεται, μεταξύ άλλων, από την στροφή των Ρουμάνων προς την ηλεκτρονική πληροφόρηση.

Εφημερίδες

	Εφημερίδες	Ιστοσελίδα
1.	Adevarul	www.adevarul.ro
2.	Curentul	www.curentul.info
3.	Curierul National	www.curierulnational.ro
4.	Evenimentul Zilei	www.evz.ro/index.html
5.	Gandul	www.gandul.info
6.	Jurnalul National	www.jurnalul.ro
7.	Puterea	www.puterea.ro
8.	Romania Libera	www.romanalibera.ro
9.	Ziarul Financiar	www.zf.ro
10.	Nine O' Clock	www.nineoclock.ro
11.	Cotidianul (ηλεκτρονική εφημερίδα)	www.cotidianul.ro

Περιοδικά

	Περιοδικά	Ιστοσελίδα
1.	Capital	www.capital.ro
2.	Business Magazin	www.businessmagazin.ro
3.	Money Express	www.money.ro
4.	The Diplomat	www.thediplomat.ro

Ιστοσελίδες για τον τομέα τροφίμων

1. TRENDS HRB <http://www.trendshrb.ro/>
2. Media Trade Group <https://www.mediatrade.ro/>

Το **ραδιόφωνο** διατηρεί την ισχύ του, παρά το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός των διαφημίσεων στο εν λόγω μέσο περιορίστηκε. Τα ποσοστά ακροαματικότητας των ραδιοφωνικών σταθμών έχουν ως εξής:

	Ραδιοφωνικός Σταθμός	Ακροαματικότητα %
1.	România Actualitati	15,5
2.	Kiss FM	10,3
3.	Radio ZU	9,0
4.	Europa Fm	8,0
5.	Antena Satelor	6,6
6.	Pro FM	4,2
7.	Magic FM	4,1
8.	Digi FM	2,3
9.	Radio 21 (Virgin Radio)	2,2

Πηγή: έρευνα Asociatia pentru Radio Audienta (Φθινόπωρο 2016)

Ως προς τα **πρακτορεία ειδήσεων**, που υπάρχουν στη Ρουμανία, αναφέρουμε το ημικρατικό Agerpres και τα ιδιωτικά Mediafax και Act Media (με ειδήσεις στην αγγλική γλώσσα). Το Πρακτορείο Agerpres, ιδρυθέν το 1889, είναι το επίσημο πρακτορείο ειδήσεων της χώρας.

Συμπεράσματα :

-Η διαφήμιση αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την προώθηση των προϊόντων. Μεταξύ των μέσων διαφήμισης, η τηλεόραση κατέχει σημαντικό μερίδιο. Ωστόσο, μεγάλη ανάπτυξη παρουσιάζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

-Η συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις και η οργάνωση ενός κοκτέιλ με συναντήσεις εισαγωγέων, χονδρεμπόρων, λιανοπωλητών, αλλά και δημοσιογράφων, αποτελούν σημαντικό μέσο για ανεύρεση κατάλληλων συνεργατών.

V. ΣΗΜΑΝΣΗ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ετικέτες προϊόντων

Οι Έλληνες παραγωγοί θα πρέπει να γνωρίζουν ότι, καθώς η Ρουμανία είναι από 01.01.2007 μέλος της Ε.Ε., ισχύει η κοινοτική οδηγία ως προς τις ετικέτες προϊόντων, όπως και στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά της Ρουμανίας θα πρέπει να συνοδεύονται από **ετικέτες στην ρουμανική γλώσσα** όπου αναγράφονται κάποιες βασικές πληροφορίες για το προϊόν (σύνθεση, ποσότητα, τρόπος αποθήκευσης και συντήρησης, χρήση, θρεπτική αξία, στοιχεία παραγωγού, προέλευση, ημερομηνία λήξης κ.ά.) κατά περίπτωση. Η τοποθέτηση των ετικετών μπορεί να γίνει από τους Έλληνες εξαγωγείς ή τους Ρουμάνους εισαγωγείς. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη ιστοσελίδα: https://ec.europa.eu/food/safety_en > Labelling & Nutrition

Οι κανόνες αυτοί, που αποτυπώνονται στον Κανονισμό 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 25^{ης} Οκτωβρίου 2011 (ο οποίος συνδυάζει ουσιαστικά τις οδηγίες 200/13/EC και 90/496/EEC), βοηθούν τον καταναλωτή να κατανοήσει στην γλώσσα του τα χαρακτηριστικά του προϊόντος. Παράλληλα, διευκολύνεται η προώθηση των προϊόντων στην αγορά.

Για τα προσυσκευασμένα προϊόντα ισχύει η οδηγία 80/232/EC του Συμβουλίου της 15^{ης} Ιανουαρίου 1980 «περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των Κρατών Μελών των αναφερομένων στις

σειρές των ονομαστικών ποσοτήτων και ονομαστικών χωρητικοτήτων που είναι αποδεκτές για ορισμένα προσυσκευασμένα προϊόντα».

Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελεί το οικολογικό σήμα EU Ecolabel, το οποίο πιστοποιεί ότι ένα προϊόν είναι φιλικό προς το περιβάλλον και διαθέτει ποιότητα. Εμφανίζεται στην συσκευασία του προϊόντος με το σύμβολο του πράσινου άνθους, το οποίο βοηθά τον καταναλωτή να επιλέξει βιολογικά προϊόντα.

Περισσότερα στοιχεία για τις προϋποθέσεις απόκτησης δικαιώματος χρήσης του εν λόγω σήματος σε κάποιο προϊόν ή υπηρεσία είναι διαθέσιμα στην ακόλουθη ιστοσελίδα: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm, ενώ ισχύει ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 66/2010 της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 σχετικά με το οικολογικό σήμα EU Ecolabel.

Πιστοποιήσεις

Τα προϊόντα που εισάγονται στην Ρουμανία πρέπει να συνοδεύονται από τις ανάλογες πιστοποιήσεις. Γενικά, οι κοινοτικές πιστοποιήσεις είναι αποδεκτές στην Ρουμανία. Ειδικότερα, όλα τα προϊόντα κοινοτικής προελεύσεως, όπως και τα ελληνικά, διαθέτουν την σήμανση CE, βάσει της οποίας κυκλοφορούν ελεύθερα στην ρουμανική αγορά. Η χρήση της σήμανσης CE απαιτεί την πλήρωση ειδικών προϋποθέσεων, οι οποίες συνδέονται με την ποιότητα του προϊόντος.

Κάποια προϊόντα, όπως τα τρόφιμα, τα ιατρικά μηχανήματα, τα φαρμακευτικά και κάποια καλλυντικά, τα προϊόντα τηλεπικοινωνιών, τα μηχανήματα των ορυχείων και εξορύξεων πετρελαίου και φυσικού αερίου κ.ά. πιθανόν να απαιτούν επιπλέον πιστοποιητικά από εξειδικευμένους φορείς, Υπουργεία ή Υπηρεσίες.

Υπάρχει σημαντικός αριθμός ερευνητικών ινστιτούτων και άλλων αρχών που είναι εγκεκριμένα για τη διενέργεια των ελέγχων και την παροχή πιστοποίησης. Αξιολογήσεις καταλληλότητας πραγματοποιούνται βάσει διαδικασιών που προσδιορίζονται από διεθνή συστήματα, στα οποία η Ρουμανία είναι μέλος, και αναγνωρίζονται από την ρουμανική νομοθεσία, διευκολύνοντας και επιταχύνοντας τη διαδικασία. Τέτοια είναι:

International Electrotechnical Commission (IEC), Quality Assessment System for Electronic Components (IECQ), IEC System for Conformity Testing and Certification of Electrical Equipment (IECEE)

Στις περισσότερες περιπτώσεις, την διεκπεραίωση των διαδικασιών για την έκδοση πιστοποίησης των προϊόντων αναλαμβάνει ο εισαγωγέας. Απαιτείται, λοιπόν, στενή συνεργασία μεταξύ εξαγωγέα και Ρουμάνου εισαγωγέα, ο οποίος θα πρέπει να είναι σε θέση να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την πιστοποίηση των εισαγόμενων προϊόντων. Ωστόσο, υπάρχει η δυνατότητα την διαδικασία της πιστοποίησης να αναλάβει εξειδικευμένη εταιρεία που παρέχει ανάλογες υπηρεσίες.

Σχετικά με την ευρωπαϊκή πιστοποίηση:

<http://www.european-accreditation.org/home>

Συμβουλευτείτε, επίσης, την ιστοσελίδα:

<http://ts.nist.gov/Standards/Global/mra.cfm>

VI. ΤΙΜΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθενται κάποιες ενδεικτικές τιμές για ορισμένα βασικά προϊόντα:

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	
<i>Γάλα</i>	3.81lei (0,84 €)
<i>Ψωμί</i>	2.07lei (0,46 €)
<i>Ρύζι</i>	4,11lei (0,91 €)
<i>Αυγά</i>	6,85lei (1,52 €)

<i>Τυρί ρουμανικής παραγωγής</i>	19,64lei (4,36€)
<i>Κοτόπουλο</i>	17,52lei (3,89€)
<i>Κόκκινο κρέας</i>	25,53lei (5,67€)
<i>Μήλα</i>	3,30lei (0,74€)
<i>Μπανάνες</i>	4,94lei (1,11€)
<i>Πορτοκάλια</i>	4,29lei (0,96€)
<i>Τομάτες</i>	4,27lei (0,95€)
<i>Πατάτες</i>	1,94lei (0,43€)
<i>Κρεμμύδια</i>	2,14lei (0,48€)
<i>Μαρούλι</i>	2,21lei (0,49€)

Το κύριο κριτήριο για την επιλογή των προϊόντων παραμένει η τιμή τους στο ράφι και ακολουθεί η ποιότητά τους και άλλα χαρακτηριστικά, όπως η συσκευασία και η εμπορική επωνυμία του προϊόντος. Τα τελευταία έτη παρατηρείται στροφή του Ρουμάνου καταναλωτή προς ποιοτικά προϊόντα και προϊόντα υγιεινής διατροφής, όπως το ελαιόλαδο, κυρίως λόγω της αύξησης των μισθών και της γνωριμίας του με τα ελληνικά προϊόντα κατά την περίοδο των καλοκαιρινών διακοπών, αφού η Ελλάδα αποτελεί τον πρώτο τουριστικό προορισμό για τους Ρουμάνους.

Χαρακτηριστικά ρουμανικών νοικοκυριών

Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής της Ρουμανίας (INS) για το α' τρίμηνο 2017, το συνολικό μέσο μηνιαίο εισόδημα ανά νοικοκυριό ανέρχεται σε 3.250 lei σε ονομαστικούς όρους και σε 1.233 lei κατά κεφαλήν, ενώ οι συνολικές δαπάνες υπολογίζονται κατά μέσο όρο σε 2.761 lei μηνιαίως (1.048 lei κατά κεφαλήν). Από αυτές, ποσοστό 35% του εισοδήματος κάθε νοικοκυριού αφορά στην κατανάλωση φαγητού και μη αλκοολούχων ποτών.

Παρόλο που οι Ρουμάνοι δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην τιμή και λιγότερο στην ποιότητα, τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί στροφή προς έναν πιο υγιεινό τρόπο διατροφής. Έτσι, για παράδειγμα, έχει αυξηθεί η ζήτηση ελαιολάδου, ενός ακριβού προϊόντος για τα ρουμανικά δεδομένα.

Γενικότερα, τα ρουμανικά νοικοκυριά είναι ετερογενή και έχουν την συνήθεια να καταναλώνουν περισσότερο από ό, τι αποταμιεύουν. Παρατηρούνται μεγάλες ανισότητες μεταξύ πλουσίων και φτωχών. Συγκεκριμένα, το 10% των πλέον πλουσίων διαθέτουν το 30% της οικονομίας της χώρας, ενώ το 10% των φτωχών έχουν μόλις το 3%.

Επιπλέον, καταγράφονται αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των 8 περιφερειών της χώρας, τόσο σε επίπεδο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, όσο και σε επίπεδο συνθηκών ζωής. Σημαντική επίσης είναι η διαφορά μεταξύ των εισοδημάτων της πρωτεύουσας και της περιφέρειας. Για παράδειγμα, ένας διευθυντής (manager) στο Βουκουρέστι κερδίζει από 1.000 έως 1.500 ευρώ (και ακόμη περισσότερο αν κατέχει θέση ευθύνης), ενώ στην περιφέρεια ο μισθός μπορεί να κυμαίνεται από 700 έως 1.200 ευρώ.

Παράλληλα, μεγάλο μέρος του ρουμανικού πληθυσμού, περίπου το 45%, ζει στην επαρχία, ενώ δεν διαθέτει υψηλή μόρφωση. Η Περιφέρεια Βουκουρεστίου-Ίλφοβ, με 2,5 εκ. κατοίκους, συμβάλλει στο ΑΕΠ της χώρας κατά 27,13%, περίπου, συγκεντρώνοντας την πλειοψηφία των συνολικών ΑΞΕ που έχει προσελκύσει η Ρουμανία από το 1989 και με ετήσιο κατά κεφαλήν ΑΕΠ 125% του μέσου όρου της ΕΕ.

Ωστόσο, στην υπόλοιπη χώρα καταγράφεται κατά κεφαλήν ΑΕΠ κάτω από το 75% του μέσου όρου των κρατών μελών της Ε.Ε.

Διάρθρωση της κατανάλωσης στα ρουμανικά νοικοκυριά

Νοικοκυριά στην επαρχία		Νοικοκυριά στα αστικά κέντρα	
-Τρόφιμα και ποτά	21%	-Τρόφιμα	21%
-Ίδια παραγωγή τροφίμων	31%	-Υπηρεσίες	22%
-Υπηρεσίες	13%	-Αγαθά πλην τροφίμων	21,3%
-Αγαθά πλην τροφίμων	19%	-Φόροι-υποχρεώσεις	21%
-Φόροι και υποχρεώσεις	9%	-Ίδια παραγωγή	7%

Τα ανωτέρω στοιχεία αντικατοπτρίζουν τις μεγάλες ανισότητες του καταναλωτικού κοινού και ιδιαίτερα της μεσαίας τάξης των νέων, οι οποίοι διαμένουν στα αστικά κέντρα και εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα. Η νέα αυτή δημιουργούμενη μεσαία τάξη ενστερνίζεται τις αξίες και τις συνήθειες των Δυτικοευρωπαίων, με αποτέλεσμα να οδηγείται σε υπερκατανάλωση.

Μετά την είσοδο της Ρουμανίας στην Ε.Ε., δημιουργήθηκε μία νέα καταναλωτική κουλτούρα, στηριζόμενη στην βελτίωση των συνθηκών ζωής. Εν τούτοις, παρά την οικονομική κρίση, η οποία επηρέασε την ζήτηση, πολλές μελέτες καταδεικνύουν ότι το καταναλωτικό κοινό παραμένει προσηλωμένο στα επώνυμα προϊόντα, καθώς με αυτόν τον τρόπο επιδεικνύεται η άνοδος του κοινωνικού επιπέδου του καταναλωτή. Το Βουκουρέστι έχει περίπου 2 εκατ. κατοίκους, εκ των οποίων ένα μεγάλο μέρος διαθέτει εισοδήματα αντίστοιχα με αυτά άλλων δυτικοευρωπαϊκών χωρών.

Από την εξέταση της κατανάλωσης οικογενειών χαμηλών και υψηλών εισοδημάτων, συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

Η οικογένεια χαμηλού εισοδήματος ξοδεύει περισσότερα χρήματα για τρόφιμα (52%) και λιγότερα για υπηρεσίες (13%).

Η οικογένεια υψηλού εισοδήματος ξοδεύει περισσότερα για υπηρεσίες (22%) και αγαθά πλην τροφίμων (22%), ήτοι σύνολο 44%, και λιγότερα για τρόφιμα.

Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής της Ρουμανίας (INS), ο κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο, που θεωρείται ο βασικότερος δείκτης κατανάλωσης των νοικοκυριών, παρουσίασε αύξηση 14,1% το 2016 που αποτελεί και την μεγαλύτερη αύξηση από το 2007(+17,8%) και μετά (8,9% το 2015, 7% το 2014). Ειδικότερα, οι πωλήσεις των τροφίμων αυξήθηκαν κατά 13,2%, ενώ τα άλλα προϊόντα κατέγραψαν αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 15,2%.

VII- ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Το έτος 2016 , οι ρουμανικές εξαγωγές και εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 5,1% και 7% αντιστοίχως, σε σύγκριση με το έτος 2015. Σε απόλυτους αριθμούς, οι εξαγωγές ανήλθαν σε 57,385 δισ. ευρώ και οι εισαγωγές σε 67,342 δισ. ευρώ.

Η Ρουμανία εξάγει κυρίως μηχανήματα κι εξοπλισμό μεταφορών, πρώτες ύλες και διάφορα βιομηχανικά είδη, όπως υφάσματα και υποδήματα. Αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες χώρες παραγωγής σιτηρών στην Ευρώπη και χαρακτηρίζεται ως "η σιταποθήκη της Ευρώπης". Οι κύριοι πελάτες των προϊόντων της είναι κατά βάση άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, ήτοι Γερμανία, Ιταλία και Γαλλία.

Από το άλλο μέρος, οι εισαγωγές της αφορούν σε ξηρούς καρπούς, λαχανικά, φρούτα, γαλακτοκομικά προϊόντα και άλλα.

	ΕΞΑΓΩΓΕΣ (σε εκ. ευρώ)			ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (σε εκ. ευρώ)		
	2015	2016	Μεταβολή %	2015	2016	Μεταβολή %
Σύνολο	54.596,06	57.386,26	5,11	62.962,07	67.344,47	6,96
Ζώντα ζώα και ζωικά προϊόντα	781,68 (1,43%)	809,05 (1,41%)	3,50	1.254,10 (1,99%)	1.436,90 (2,13%)	14,58
Φυτικά προϊόντα	3.074,63 (5,63%)	3.440,50 (6%)	11,90	2.037,28 (3,24%)	2.332,73 (3,46%)	14,50
Λίπη κι έλαια ζωικής ή φυτικής προέλευσης	223,68 (0,41%)	194,17 (0,34%)	-13,19	183,98 (0,29%)	189,94 (0,28%)	3,24
Τρόφιμα, ποτά (αλκοολούχα και μη), ξύδι, καπνά	1.838,17 (3,37%)	1.723,30 (3,00%)	-6,25	2.579,79 (4,10%)	2.830,73 (4,20%)	9,73

Από τον ανωτέρω πίνακα, διαπιστώνεται ότι η Ρουμανία είναι μια εισαγωγική χώρα, καθώς οι εισαγωγές της υπερτερούν των εξαγωγών. Οι συνολικές της εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 6,96% σε σύγκριση με το 2015, καταγράφοντας μεγαλύτερη αύξηση από εκείνη που κατέγραψαν οι εξαγωγές της το 2016. Οι εισαγωγές στην κατηγορία τροφίμων και ποτών σημείωσαν αύξηση κατά 4,20%, ενώ την μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψαν οι εισαγωγές της κατηγορίας ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων (14,58%).

Ως προς τις εξαγωγές, παρατηρήθηκε αύξηση της τάξεως του 5,11%, σε σύγκριση με το 2015. Χαρακτηριστική είναι η μείωση στα λίπη και έλαια κατά 13,19% και στα τρόφιμα και ποτά κατά 6,25%. Αξιοσημείωτη αύξηση (11,9%) είχαν οι εξαγωγές φυτικών προϊόντων.

Από τις συνολικές εξαγωγές της Ρουμανίας το 2016, 4,8 δισ. ευρώ, ήτοι 8,4% του συνόλου, αφορούν σε εξαγωγές τροφίμων, ενώ οι εισαγωγές αντιπροσωπεύουν ποσοστό 8,7%, φθάνοντας τα 5,8 δισ. ευρώ.

Περίπου το 74% των εισαγωγών τροφίμων της χώρας προέρχεται από κράτη- μέλη της ΕΕ και αφορά κυρίως σε προϊόντα κρέατος, εσπεριδοειδή και λοιπά φρούτα, προϊόντα αρτοποιίας, ενώ το 55% περίπου των αντίστοιχων ρουμανικών εξαγωγών κατευθύνεται προς κράτη μέλη της ΕΕ και αφορά κυρίως σε δημητριακά, ηλιέλαιο και κονσέρβες.

Η παραγωγή τροφίμων της Ρουμανίας αυξήθηκε το 2016 κατά 2,7%, σε σχέση με το 2015, ενώ οι πωλήσεις τροφίμων κατέγραψαν αύξηση 15,2%.

α) Ελληνικές Εξαγωγές Τροφίμων στην Ρουμανία

Οι ανάγκες της ρουμανικής αγοράς είναι μεγάλες, κυρίως στα τρόφιμα, δεδομένου ότι η χώρα εισάγει περίπου το 60% της σχετικής κατανάλωσης. Υπάρχουν ωστόσο παραγωγικές μονάδες, κυρίως ξένων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων των ελληνικών, που δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής τροφίμων (3E, Chipita, Olympus, Karamolegos κλπ).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ελληνικές εξαγωγές κονσερβοποιημένων φρούτων, ελαιολάδου, ελιών, μπισκότων, γαλακτοκομικών, προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας, χυμών κ.λ.π.

Πρακτικές Εμπορίου

Παρά το γεγονός ότι οι Ρουμάνοι είναι έτοιμοι να αγοράσουν ελληνικά προϊόντα, λόγω καλής ποιότητας, το θέμα είναι η είσπραξη των εξαγόμενων τιμολογίων. Ενδείκνυται από τους Έλληνες εξαγωγείς η εξασφάλισή τους π.χ. μέσω εγγυητικών επιστολών, μέσω εγγυημένης πίστωσης ή άλλων μεθόδων. Στην χώρα δραστηριοποιούνται πολλές εταιρείες ελέγχου φερεγγυότητας επιχειρήσεων, ελληνικών συμφερόντων τράπεζες, το Ελληνο-Ρουμανικό Διμερές Εμπορικό Επιμελητήριο, ελληνικών συμφερόντων εταιρείες, και το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Ελληνικής Πρεσβείας, από τα οποία είναι δυνατή η άντληση πληροφόρησης

σχετικά με την φερεγγυότητα ρουμανικών επιχειρήσεων και την εξασφάλιση των συναλλαγών τους.

Η καλύτερη μέθοδος για την εξασφάλιση των χρημάτων είναι η μέθοδος «confirmed irrevocable letter of credit», αλλά δεν αποτελεί την πλέον ανταγωνιστική. Ακολουθεί η μέθοδος L/C, που αποτελεί υποχρέωση πίστωσης του αγοραστή και η μέθοδος «Cash against documents», η οποία όμως μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τον εξαγωγέα. Έτσι, κάθε εξαγωγέας θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν του δεδομένα, όπως ο κίνδυνος, η μακρόχρονη γνωριμία, η εμπιστοσύνη στον άνθρωπο και την εταιρεία κλπ. Οι τράπεζες ελληνικών συμφερόντων δύνανται να παρέχουν πληροφορίες για Ρουμάνους εισαγωγείς.

Έλεγχος «SWIFT»

Στη ρουμανική αγορά παρατηρείται το φαινόμενο αποστολής πλαστών 'SWIFT', μέσω e-mail, ως αποδεικτικό πληρωμής εμπορικής συναλλαγής. Η αποστολή του SWIFT γίνεται, κατά κύριο λόγο, την ημέρα της Παρασκευής, προκειμένου τα εμπορεύματα να ταξιδέψουν εντός του Σαββατοκύριακου. Τη Δευτέρα, δε, ο λογαριασμός του εξαγωγέα δεν περιλαμβάνει το αντίτιμο της αξίας των εμπορευμάτων.

Λόγω της εξάπλωσης του φαινομένου αυτού, **συνιστάται υπογραφή συμβολαίου** μεταξύ των μερών και **έλεγχος της ταυτότητας του 'SWIFT'**.

Ειδικότερα, η διαδικασία που ακολουθείται, σύμφωνα με δηλώσεις Ελλήνων εξαγωγέων, είναι η εξής:

- Συμφωνία μεταξύ ρουμανικής εισαγωγικής εταιρείας, (την οποία ενδεχομένως εκπροσωπεί κάποιος Έλληνας) και ελληνικής εξαγωγικής εταιρείας. Πραγματοποίηση παραγγελίας, συνήθως προφορικώς, με συμφωνία προπληρωμής του εμπορεύματος πριν τη φόρτωση.
- Στη συνέχεια, ο εισαγωγέας, επικαλούμενος έκτακτες ανάγκες της αγοράς ή ανάγκη άμεσης παράδοσης του προϊόντος, ή ακόμη επιθυμία αποφυγής καθυστέρησης του φορτίου στα σύνορα εν όψει Σαββατοκύριακου ή γιορτών, αποστέλλει μέσω email αποδεικτικό τραπεζικής εντολής (SWIFT) (συνήθως Πέμπτη ή Παρασκευή).
- Ο εισαγωγέας ασκεί πίεση για άμεση φόρτωση του εμπορεύματος (συνήθως Πέμπτη ή Παρασκευή απόγευμα), προτού επιβεβαιωθεί το έμβασμα του χρηματικού ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό της ελληνικής εξαγωγικής εταιρείας. Η μεταφορά στις περιπτώσεις αυτές γίνεται συνήθως με μεταφορικό μέσο που έχει επιλέξει ο εισαγωγέας.
- Συχνά, στις περιπτώσεις αυτές, το φορτίο δεν φθάνει στη Ρουμανία με τον αρχικό μεταφορέα, ο οποίος υπογράφει και το CMR, αλλά ενδεχομένως μεταφορτώνεται σε κάποιο σημείο της διαδρομής. Συνεπώς, είτε εντός είτε εκτός Ρουμανίας, το φορτίο δεν παραδίδεται κανονικά (στον αρχικό παραλήπτη) και δεν υπάρχουν πλήρη παραστατικά παράδοσης - παραλαβής του εμπορεύματος (υπογεγραμμένο - σφραγισμένο CMR).

Σημειώνεται, δε, ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι φερόμενες ως αγοράστριες ρουμανικές εταιρείες δεν υφίστανται ή παρουσιάζουν ασαφή στοιχεία. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις όπου γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων εταιρειών από τρίτους.

Κατόπιν σχετικής έρευνας, διαπιστώθηκε ότι αποστολές e-mail πλαστών 'SWIFT' προέρχονται από τις εξής ηλεκτρονικές διευθύνσεις με καταληκτική δ/νση **.nu** από τον ίδιο server στις Η.Π.Α.

«Δ/νσεις: kalispennyfood@mail.nu και elioncontabilitate@mail.nu

Server-e email:

sitemail2.everyone.net	1
sitemail.everyone.net	1
sitemail4.everyone.net	5
sitemail3.everyone.net	5

Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται ότι το Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Βουκουρεστίου, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, δύναται να ελέγξει τη λειτουργία και ενδεχομένως τη μετοχική σύνθεση οποιασδήποτε εταιρείας είναι εγγεγραμμένη στο Εμπορικό Μητρώο Ρουμανίας (ONRC), μέσω της διαθέσιμης ηλεκτρονικής εφαρμογής. Επίσης, με βάση τις διαθέσιμες ανοιχτές πηγές πληροφόρησης (ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών Ρουμανίας, Εμπορικού Μητρώου-ONRC, Εφορίας-ANAF), μπορεί να διαπιστωθεί η ύπαρξη, η λειτουργία, αλλά και η εγγραφή στο σύστημα VIES κάθε ρουμανικής εταιρείας, όχι όμως η εγκυρότητα ενός SWIFT.

Ως εκ τούτου, συνιστάται, πριν την αποστολή του εμπορεύματος, κάθε Έλληνας εξαγωγέας να ελέγχει την κατάθεση του 'SWIFT' στην ελληνική τράπεζα, με την οποία συνεργάζεται.

Κλαδικές Εκθέσεις

INDAGRA

Διοργανωτής: ROMEXPO, Βουκουρέστι

Συχνότητα: ετήσια

Διάστημα: τέλη Οκτωβρίου – αρχές Νοεμβρίου

Πληροφορίες: <http://www.indagra.ro/en/> E-mail: directia.comerciala@romexpo.ro

AGRALIM

Διοργανωτής: ABPlus Events, Ιάσιο

Συχνότητα: ετήσια

Διάστημα: αρχές Σεπτεμβρίου

Πληροφορίες: <http://www.agri-events.ro/> E-mail: office@abplus.ro

β) Διμερές Εμπόριο Ελλάδας-Ρουμανίας

Το 2016 το διμερές εμπόριο παρουσιάζει νέα δυναμική, με τις ελληνικές εξαγωγές να σημειώνουν αύξηση κατά 4,82% (σύμφωνα με τα ελληνικά στατιστικά στοιχεία) και τις ρουμανικές εξαγωγές προς τη χώρα μας να αυξάνονται κατά 4,79%.

ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

	2016 (σε Ευρώ)	2015 (σε Ευρώ)	Ποσοστιαία Μεταβολή
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	765.301.847	730.188.049	4,81%
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	766.849.255	731.730.102	4,80%
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	1.532.151.102	1.461.918.151	4,80%
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-1.547.408	-1.542.053	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ο **συνολικός όγκος του διμερούς εμπορίου** σημείωσε αύξηση κατά 4,80%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος και ανήλθε σε 1,53 δισ. ευρώ, ενώ το **εμπορικό ισοζύγιο** είναι ισοσκελισμένο σχεδόν με ένα μικρό έλλειμμα για την χώρα μας ύψους 1,54 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω του μεγάλου μεριδίου των εισαγωγών προϊόντων ενέργειας, που καταλαμβάνουν περίπου το 18,9% και οι οποίες αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 1/5 του συνόλου των εξαγωγών της Ρουμανίας.

**Εμπορικές ανταλλαγές Ελλάδας – Ρουμανίας
κατά τα έτη 2008 – 2016 σε εκατ. ευρώ**

Εκ.Ευρώ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ελληνικές Εξαγωγές προς Ρουμανία	843,9	608,8	636,9	649,7	590,9	618,2	654,0	730,1	765,3
Ελληνικές Εισαγωγές από Ρουμανία	554,0	482,8	523,0	518,1	493,2	530,0	626,7	731,7	766,8
Όγκος εμπορίου	1.397,9	1.091,6	1.159,9	1.167,8	1.084,1	1.148,2	1.280,7	1.461,8	1.532,2
Εμπορικό Ισοζύγιο	289,9	126,0	113,9	131,6	97,7	88,2	27,3	-1,5	-1,5

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

**Εξέλιξη εμπορικών ανταλλαγών Ελλάδος – Ρουμανίας κατά τα έτη 2008 – 2016
σύμφωνα με τα στοιχεία του INS σε εκατ. €**

Εκ. Ευρώ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ελληνικές Εξαγωγές προς Ρουμανία	831	603	631	599	569	604	621,6	725,01	791,20
Ελληνικές Εισαγωγές από Ρουμανία	619	541	563	613	547	605	738,4	719,92	768,35
Όγκος εμπορίου	1.450	1.144	1.194	1.212	1.116	1.209	1.360	1.444,94	1.559,55
Εμπορικό Ισοζύγιο	212	62	68	-14	22	0	-116,8	5,09	22,85

Πηγή: Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής Ρουμανίας INS, Romanian Statistical Yearbook 2016 & International Trade Bulletin 12/2013, 12/2014, 12/2015,12/2016

Αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικές παράμετροι που οδήγησαν στην αύξηση των ελληνικών εξαγωγών είναι η θετική μεταβολή του ΑΕΠ της ρουμανικής οικονομίας τα τελευταία έτη, η αύξηση του μέσου όρου των αποδοχών των Ρουμάνων, καθώς και η μείωση του συντελεστή ΦΠΑ στα τρόφιμα από 24% σε 9% από 1.6.2015 και στα λοιπά προϊόντα από 24% σε 20% (από 1.1.2016) και τώρα 19% (από 1.1.2017). Κατ' αυτόν τον τρόπο, ξεπεράσθηκαν σταδιακά οι αρνητικές επιπτώσεις που είχε από το 2009 η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση στο διμερές εμπόριο.

Συγκρίνοντας τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής της Ρουμανίας (INS), παρατηρείται κάποια απόκλιση, η οποία έγκειται στο γεγονός ότι στα παραστατικά που συνοδεύουν τα εμπορεύματα δεν αναφέρεται υποχρεωτικά η χώρα προέλευσης, αλλά γίνεται γενική αναφορά σε χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ: 765.301.847 €

			2016	2015	Μεταβολή 2016 / 2015	Βαρύτητα ως προς το σύνολο 2016
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΑΞΙΑ (ευρώ)		
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ			765.301.847	730.159.809	4,81%	100,00%
1	0805' Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	45.985.374	35.809.510	28,42%	6,01%	
2	7408' Σύρματα από χαλκό	39.132.763	49.744.988	-21,33%	5,11%	
3	9503' Παιχνίδια για παιδιά Μικροκατασκευές για παιχνίδι ή διασκέδαση	31.680.030	23.239.897	36,32%	4,14%	
4	3903' Πολυμερή του στυρολίου σε αρχικές	30.000.166	23.845.927	25,81%	3,92%	

		μορφές				
5	7213'	Χοντρόσυρμα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, ακανόνιστα περιελιγμένο	26.284.774	31.052.348	-15,35%	3,43%
6	2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα	23.159.078	19.736.931	17,34%	3,03%
7	8471'	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών.	19.166.337	17.346.905	10,49%	2,50%
8	0809'	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnons και nectarines, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	19.016.361	14.098.450	34,88%	2,48%
9	3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	16.007.591	22.365.959	-28,43%	2,09%
10	7214'	Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα	14.953.029	28.457.339	-47,45%	1,95%
11	3920'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις	14.127.350	15.008.806	-5,87%	1,85%
12	7411'	Σωλήνες από χαλκό	11.763.490	9.122.302	28,95%	1,54%
13	8533'	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ό. συμπ. οι ρεοστάτες και τα ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	10.899.818	127.434	8453,30%	1,42%
14	7604'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	10.728.725	10.108.728	6,13%	1,40%
15	7606'	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο, με πάχος > 0,2 mm	9.389.288	9.908.377	-5,24%	1,23%
16	3004'	Φάρμακα	8.874.009	8.746.378	1,46%	1,16%
17	6404'	Υποδήματα	8.650.495	4.215.331	105,22%	1,13%
18	8415'	Συσκευές τεχνητού κλίματος	8.624.281	4.647.295	85,58%	1,13%
19	8544'	Σύρματα και καλώδια	8.277.580	8.053.708	2,78%	1,08%
20	6109'	Τι-σερτ και φανελάκια, πλεκτά	7.471.682	6.687.549	11,73%	0,98%
22	2202'	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά και τα αεριούχα νερά	6.902.018	6.287.222	9,78%	0,90%
23	0810'	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά	6.804.466	6.620.392	2,78%	0,89%
29	0803'	Μπανάνες νωπές ή ξερές	5.558.104	4.185.522	32,79%	0,73%
31	0806'	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	5.393.183	3.466.445	55,58%	0,70%
33	0302'	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	5.336.828	4.424.792	20,61%	0,70%
34	0707'	Αγγούρια και αγγουράκια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	4.747.470	3.441.672	46,58%	0,66%
35	2001'	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικό οξύ	5.044.788	3.804.673	24,78%	0,62%
38	1901'	Εκχυλίσματα βύνης, καθώς και παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια, σιμιγδάλια, άμυλα κάθε είδους ή εκχυλίσματα βύνης	4.290.706	2.758.158	55,56%	0,56%
42	2006'	Λαχανικά, φρούτα, καρποί, φλούδες φρούτων και άλλα μέρη φυτών, ζαχαρόπηκτα στραγγισμένα	3.616.630	1.103.674	227,69%	0,47%
48	1006'	Ρύζι	3.559.046	6.728.683	-47,11%	0,47%

49	1905'	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας	3.467.628	3.193.544	8,58%	0,45%
----	--------------	---	-----------	-----------	--------------	-------

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Εισαγωγές-Αφίξεις, Εξαγωγές-Αποστολές κατά χώρα και τετραψήφιο επίπεδο Διεθνούς Ταξινόμησης Συνδυασμένης Ονοματολογίας (CN4)

Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Βουκουρεστίου

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα, τα εσπεριδοειδή κατέχουν την πρώτη θέση των ελληνικών εξαγωγών, με ποσοστό 6,01% επί του συνόλου. Εν γένει τα φρούτα, που κατέχουν σημαντικό μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών, παρουσίασαν αύξηση το 2016. Συγκεκριμένα, τα εσπεριδοειδή (08.05) αυξήθηκαν κατά 28,42% το 2016, τα βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα (08.09) κατά 34,88%, οι φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα κτλ (08.10) κατά 2,78%, οι μπανάνες (08.03) κατά 32,79%, ενώ τα σταφύλια (08.06) είχαν τη μεγαλύτερη αύξηση της τάξεως του 55,58%. Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο ότι η Ρουμανία αποτελεί την πρώτη αγορά ελληνικών φρούτων παγκοσμίως με απορρόφηση περίπου 220.000 τόνων.

Μεγάλη αύξηση (46,58%) κατεγράφη στην δασμολογική κλάση 07.07 (αγγούρια και αγγουράκια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη). Επίσης, αυξήθηκαν οι εξαγωγές παρασκευασμένων λαχανικών χωρίς ξύδι (20.05) κατά 17,34% και με ξύδι (20.01) κατά 24,78%. Η μεγαλύτερη δε αύξηση (227,69%) σημειώθηκε στην κατηγορία 20.06 κονσέρβες λαχανικών και φρούτων.

Τα ιχθυηρά, νωπά ή διατηρημένα, της κατηγορίας 03.02 σημείωσαν και το 2016 αξιόλογη αύξηση κατά 20,61% λόγω της συνήθειας που έχει αποκτήσει πλέον ο Ρουμάνος καταναλωτής να αγοράζει ελληνικά ψάρια, αλλά και λόγω της προτίμησης που δείχνει στην ελληνική κουζίνα, την οποία γνωρίζει κατά τις καλοκαιρινές του διακοπές. Σημειωτέον ότι η Ελλάδα, ως ο πλέον προτιμώμενος τουριστικός προορισμός, προσελκύει άνω του ενός εκατομμυρίου Ρουμάνους τουρίστες ετησίως.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΡΟΥΜΑΝΙΑ: 766.849.255 €

			2016	2015	Μεταβολή 2016/2015	Βαρύτητα ως προς το σύνολο 2016
	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΑΞΙΑ (ευρώ)		
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			766.849.255	731.730.102	4,80%	100,00%
1	2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια)	144.885.844	161.973.934	-10,55%	18,89%
2	7204'	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	41.086.677	13.773.225	198,31%	5,36%
3	7208'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm	34.484.743	35.164.763	-1,93%	4,50%
4	2402'	Πούρα	29.728.660	27.994.247	6,20%	3,88%
5	8544'	Σύρματα και καλώδια	24.374.164	20.775.607	17,32%	3,18%
6	1001'	Σιτάρι και σιμιγάδι	21.316.619	17.894.086	19,13%	2,78%
8	0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	14.688.231	15.536.122	-5,46%	1,92%
12	0207'	Κρέατα και παραπροϊόντα βρώσιμα σφαγίων πουλερικών	11.561.662	10.759.602	7,45%	1,51%
14	1005'	Καλαμπόκι	11.050.298	10.944.094	0,97%	1,44%
16	1905'	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας	9.029.027	8.815.655	2,42%	1,18%
22	0402'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα)	7.160.703	10.010.606	-28,47%	0,93%
23	0204'	Κρέατα προβατοειδών ή	7.101.506	7.771.394	-8,62%	0,93%

		αιγοειδών				
25	1512'	Λάδια ηλιοτρόπιου, κνήκου ή βαμβακιού και τα κλάσματά τους	6.325.830	8.273.664	-23,54%	0,82%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Εισαγωγές-Αφίξεις, Εξαγωγές-Αποστολές κατά χώρα και τετραψήφιο επίπεδο Διεθνούς Ταξινόμησης Συνδυασμένης Ονοματολογίας (CN4)

Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Βουκουρεστίου

Όσον αφορά στις εισαγωγές της Ελλάδας από την Ρουμανία, οι τρεις πρώτες κατηγορίες τροφίμων με τη μεγαλύτερη αξία σε ευρώ ήταν το σιτάρι, τα τυριά και τα κρέατα από πουλερικά. Αξιοσημείωτη ωστόσο αύξηση παρατηρήθηκε στο κριθάρι (10.03), ήτοι 933,89%, φθάνοντας τα 5,587 εκ. ευρώ, έναντι 540 χιλιάδων ευρώ το 2015. Αντίθετα, μείωση σημειώθηκε στην εισαγόμενη ποσότητα τυριού της τάξεως του -5,46%.

VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η Ρουμανία συνιστά σημαντική αγορά παγκοσμίως για τις ελληνικές εξαγωγές τροφίμων.
- Διαθέτει μεγάλη καταναλωτική βάση και τεράστια ποικιλία παραδοσιακών προϊόντων.
- Είναι δυνατή η ενδυνάμωση της ήδη ισχυρής ελληνικής παρουσίας στα σουπερμάρκετ, όπου κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς, μέσω προωθητικών ενεργειών προς προβολή της ποιότητας των ελληνικών φρούτων και λαχανικών.
- Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη διάθεση τυποποιημένων προϊόντων και όχι σε προϊόντων χύδην (όχι πωλήσεις σε αγρούς και σε φθηνές τιμές). Με τον τρόπο αυτό, όχι μόνο θα διατηρηθεί το καλό όνομα των ελληνικών φρούτων και λαχανικών, αλλά θα επεκταθεί το μερίδιό τους στη ρουμανική αγορά και παράλληλα θα περιορισθούν οι δυνατότητες πρόσβασης προϊόντων άλλων ανταγωνιστικών χωρών.
- Αν και η κεντρική λαχαναγορά της χώρας είναι τουρκικών συμφερόντων, εντούτοις η παρουσία πέντε έως έξι ελληνικών συμφερόντων επιχειρήσεων, καθώς και άλλων εισαγωγέων, που γνωρίζουν την ανώτερη ποιότητα των ελληνικών φρούτων και λαχανικών, συμβάλλουν στην ενδυνάμωση της ελληνικής παρουσίας των συγκεκριμένων προϊόντων στη ρουμανική αγορά.
- Αναμένεται στο μέλλον να αυξηθεί η ζήτηση για παραδοσιακά, ποιοτικά προϊόντα και οι Ρουμάνοι έχουν μια τάση να στρέφονται σε "νέα προϊόντα".

ΙΧ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Ι: Εισαγωγείς φρούτων και λαχανικών στην Ρουμανία

Εταιρεία	Πόλη	Τηλ./Fax (+004)	E-mail
Negroponte Import Export srl*	Βουκουρέστι	021 411 99 48 0722 341 689/ F: 021 411 99 49	mihail.romanos@negroponte.ro ; negroponte@flash.ro
All Fruits Fresh Product srl*	Βουκουρέστι	0766 069 010 0766 069 011	allfruitsfresh@gmail.com
Pritos Fruit srl*	Βουκουρέστι	0754 528 072	pritosfruit@yahoo.com
Danubius Company srl	Moldova Noua	0744 793 075, 0255 540 812	
Fratilescu srl	Hunedoara	0254 716 100 / F: 0254 716 100	fabimarsrl@yahoo.com
Agricantus srl	Buftea	021 350 47 41-43 0245 241 961/ F: 0245 241 967	agricantus@agricantus.ro
Algida Center srl	Ilfov	021 351 35 30-31 021 352 75 25 /F: 021 351 35 29	office@algida.ro
Ahniz Fruct srl	Galați	0746 013 678/ F: 0236 475 577	ahniz_fruct@yahoo.com
Gamma Total Grup srl	Βουκουρέστι	021 230 65 93 0722 941 514/ F: 021 230 65 93	distributie.gamma@yahoo.com
Fix Distribution srl	Cisnadie	0740 632 146/ F: 0269 561 555	contact@panalim.ro; contact@prafdeoua.ro
Ergo Fruct srl	Oradea	0259 441 830 0744 600 295/ F: 0259 441 830	ergofruct.bh@clicknet.ro; ergofruct.cj@clicknet.ro
Eurofruct srl	Voluntary	021 270 35 87/ F: 021 270 35 86	eurofruct@gmail.com
Eco Market Transilvania	Cluj-Napoca	0264 484 910/ F: 0364 815 677	office@ecomt.ro
Hortifruct srl	Βουκουρέστι	021 332 12 86/ F: 021 332 12 85	office@hortifruct.ro
Abbara Trading Co. srl	Voluntari	021 352 94 42/ F: 021 352 94 42	office@abbara.ro
Megafruct srl	Dumbravița	0744 570 544/ F: 0256 307 160	office@megafruct.ro
Pizzoli Ro srl	Sag	0256 270 405	office@pizzoli.ro

		0744 690 410/ F: 0256 228 563	
Ola Fruct srl	Βουκουρέστι	0766 333 393 0744 878 083	olafruct@yahoo.ro
Roventa srl	Baia Mare	0362 808 956 0740 247 900 0744 593 801/ F: 0362 808 956	scroventasrl@yahoo.com
Jancoleta srl	Focsani	0237 231 267 0766 496 010	nicoleta_narcisa74@yahoo.com
Afamia Import Export srl	Brasov	0268 549 114 0722 285 298/ F: 0268 549 114	afamia@clicknet.ro
Cellmar srl	Mangalia	0241 751 177 0749 551 003 0749 550 997/ F: 0241 751 177	contact@cellmar.ro
Romaldo srl	Timisoara	0256 244 918 0356 423 200/ F: 0256 244 918	office@romaldo.ro
Rubinro Com Serv srl	Cluj-Napoca	0264 437 778/ F: 0264 437 778	rubinro@yahoo.com
Depozit Lf srl	Viile Satu Mare	0261 754 2014	hzuli1987@yahoo.com
Asil 2000 Trading Impex srl	Βουκουρέστι	0743 888 080/ F: 021 369 09 09	
Bella International srl	Oradea	0359 196 811-12/ F: 0359 196 813	transport@bellainternational.info
Gimar Com srl	Calarasi	0242 331 797 0724 078 811	stef.rusu@yahoo.com
Depofruit srl	Cluj-Napoca	0364 883 144 0741 422 298 0754 497 468/ F: 0364 883 144	office@depofruit.ro ; depofruit@yahoo.com
Fruct Expres srl	Lunguletu	0765 363 413	
Exact Com srl	Bistrita	0263 232 681 0263 218 789	exactlegumefructe@gmail.com
Alex Star Logistic srl	Curtea de Arges	0745 149 383	
Rompifruitts srl	Craiova	0742 587 177	
Romactiv Company srl	Βουκουρέστι	021 326 24 13 F: 021 326 24 13	
Fresh Introduction srl	Manolache	0728 955 119	
Damar General Trading srl	Βουκουρέστι	021 425 86 87 0751 293 369	contact@damargt.ro
Babeu Biofruct srl	Otelu Rosu	0762 655 659	
Legume Fructe Com srl	Βουκουρέστι	021 326 24 13 021 461 06 28 0722 508 244/	

		F: 021 326 24 13	
Boglar Plus srl	Zalau	0260 616 642	office@boglarplus.ro
Adamar Fruits srl	Ghimbav	-	

* ελληνικών συμφερόντων

Πηγές: Kompass, Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Βουκουρεστίου

Παράρτημα II: Εισαγωγείς ελληνικών τροφίμων στην Ρουμανία

COMPANY	NAME	CITY / COUNTY	WORK PHONE	E-MAIL	WEBSITE
AGORA NATURAL PRODUCTS	KONSTANTINOS KOSTAS - Owner, SOTIRIADOY EVI	BUCHAREST	+4 031 425 68 85	office@agorafood.ro ; kostas.konstas@kappaconstruct.ro ; apostolou@montanaenergy.ro	www.agorafood.ro
ALFA ALIM S.R.L.	TUFEANU GEORGE - General Director	BUCHAREST		g.tufeanu@alfapastry.com	http://www.alfapastry.com/
ALINDA RO SRL	KYPRAIOS GEORGE - General Manager	ILFOV	+4 0373 550 203, 0373 550 205, 0373 550 206	alindaro@alinda.ro	www.alinda.ro
ALL FRUITS FRESH PRODUCT	PATRONAS FOTIS-IMPORTER		0766 069 010	allfruitsfresh@gmail.com	
AMALTHIA EXIM SRL	BOUZIS STYLIANOS PAVLOS - General Director, ALEXANDRU LIZICA - Deputy Director	PRAHOVA	+4 0244 445 820, 445 050, 511 888	amalthia.prod@clicknet.ro	-
APOLLON DIAS SRL	BABIS MITSOPOULOS-GENERAL MANAGER	BUCHAREST	40217808018	info@apollofoods.com ; babismts@yahoo.com	www.apollofoods.com
ASPIS ROM SRL	PAPAIOANNOU KONSTANTINOS	BUCHAREST	+4 021 430 00 49	aspisolives@hotmail.com	-
ASTRON SRL	KAPERONI ELENA, KAPERONIS GIANNIS	BUCHAREST	+4 021 423 27 31, 021 423 39 57	astronsrl@yahoo.com ; elenakaperoni@gmail.com ; alektor@clicknet.ro	www.produce-grecia.ro
CASA MEDITERANA IMPORT SRL		BUCHAREST	+40 210 346 45 57	office@casamediterana.ro	www.casamediterana.ro
CITY GRILL	CRISTIAN CRISTEA-TRAINING MANAGER			cristian.cristea@citygrill.ro	www.citygrill.ro
DAMAVANDRO	REPIDONIS GEORGE	BUCHAREST	+4 021 311 60 40-41, 031 805 90 79-80	office@damavandro.ro ; grepidonis@damavandro.ro	-
DFK PRODCOM SRL	FOUNTEDAKIS DIMITRIS	CLUJ NAPOCA	+4 0733 070 557	dimifou1@yahoo.com	www.cofetaria-olympus.ro

ELGEKA FERFELIS	IOANNIS FERFELIS- PRESIDENT CEO	BUCHAREST	40212046600	yferfelis@algeka-ferfelis.ro	www.elgeka-ferfelis.ro
ELKAFRUIT SRL	ELKAS PANTELIS	CRAIOVA	+4 0251 543 021		
EMPORIO EGNATIA	KOSTAS ADRIAN CUPACIU	BUCHAREST	+4 021 31351 54 +4 0722 300 224	office@masline-ulei-masline.ro	www.masline-ulei-masline.ro
FARMER GRUP HELLAS SRL	BOUDINAS STELIOS	ILFOV		office@farmergrup.ro	http://farmergrup.ucoz.com
FRESH FOOD DELIVERY	RESVANIS KOSTAS - General Manager	ILFOV	+4 021 667 59 31	k.resvanis@delifresh.ro	-
GREEK CITRUS SRL	KOZARIDIS TASOS	TIMISOARA	+4 0760 054 418	kozaridistasos@gmail.com	-
GREEK TASTE	NIKOLAOS MANOLIS	BUCHAREST	0722 712 021	greektastesrl@gmail.com	
GREKA TERRA	IOANNOU VASSILIS - President	BUCHAREST	+4 021 410 29 88	vassilis.ioannou@grekaterra.ro	www.grekaterra.ro
GYROS INTERNATIONAL SRL- NEFELI	AGAPITOS PAVLOS, PATRIKAKOS ILIAS	BUCHAREST	+4 021 212 48 73	gyros@pcnet.ro ; ciocalteu_bogdan@yahoo.com	-
ITAL BRANDS	CATALIN NITA	BUCHAREST	+4021 380 20 95	catalin.nita@italbrands.ro	www.italbrands.ro
JKTRADING HELLARO SRL		BUCHAREST	40730040110	office@jktrading.ro	
MELAZ TRADING COMPANY SRL	RESVANIS KOSTAS - General Manager, DANIELA RESVANIS	ILFOV	+4 021 667 59 31	k.resvanis@delifresh.ro ; d.resvanis@melaz.ro	www.melaz.ro
MORE GROUP	ILIAS PAPAGEORGIDIS	BUCHAREST	0040 0213 086 271	ilias@more-group.eu	www.more-group.eu
MUNTE ATHOS EXPORT IMPORT SRL	VALASIDIS GEORGIOS	BUCHAREST	+4 0720 068 062, +4 0729 003 844	office@masline-grecia.ro	www.masline-grecia.ro
NATURA CRETA SRL - MAGAZINUL GRECESC	SCUTARU IULIANA	BUCHAREST	+4 0748 396 745, 0722 327 703	naturacreta@gmail.com ; office@magazinulgrecesc.ro	www.magazinulgrecesc.ro
NEA ELLADA SLR	KAISSARIS GEORGIOS	BUCHAREST	+4 0732 26 00 11	georgios.kaissaris@nea-ellada.ro	-
NEGROPONTE S.C. SRL	ROMANOS MIHAIL - General Manager	BUCHAREST	+4 021 411 99 48	negroponte.sales@gmail.com ; romanos.nikos@gmail.com	-
NORDIC IMPORT EXPORT CO SRL		BUCHAREST	40213464557	office@nordicimpex.ro ; nord- office@nordicimpex.ro ; import@nordicimpex.ro	www.nordicimpex.ro
PARMAFOOD	CECILIA CEAUSOGLU- IMPORT MANAGER	ILFOV	0372 119 822	elena.marin@parmafood.ro	www.parmafood.ro

PRIMA OLIVES	SAMI HATUN	BUCHAREST	+4 021 352 87 58	office@primaolives.ro	www.primaolives.ro
PRITOS FRUIT	ANAGNOSTARAS			pritosfruit@yahoo.com	
PROCER COMPANY		BUCHAREST		office@procer.ro	www.procer.ro
SURAKI	PAUL MANTEA- RESEARCH&DEVELOPMENT MANAGER	BUCHAREST	0040 21 411 62 30	paulm@suraki.ro	www.suraki.ro
TRIBECA DRINKS	JAKAB EDUARD - sommelier	BUCHAREST	+4021 529 88 27	eduard.jakab@tribeca.ro ; eduard_jakab@hotmail.com	www.tribeca.ro
YSTORE (MORE GROUP)	PAPAGEORGIADIS ILIAS, PAPAGEORGIADIS GRIGORIS	BUCHAREST	+4 021 308 62 71	info@ystore.ro	www.ystore.ro
WIND A.Z. INTERTRADE	VALEANU CRISTIAN	ARAD	+4 0730 107 415	office@windtrade.ro	-

Παράρτημα III: Μεγάλες εταιρείες εισαγωγής τροφίμων

Εταιρεία	Πόλη	Τηλ./Fax (+4)	E-mail / Website
MACROMEX SRL	Bucharest	0212066900 0212066901 F:0212066999	macromex@macromex.com http://www.macromex.com/
GRUPUL DE DISTRIBUTIE ETA SRL	Botosani	0231584433 F:0231584433	botosani@grupeta.ro http://www.grupeta.ro/
PRO SOFT SRL	Brasov	0268331232 F:0268472253	brasov@prosoftgrup.ro http://www.prosoftbrasov.ro/
GRANDDIS SRL	Caldararu	0215294714 F:0215294774	office@stalinskaya.ro http://www.granddis.ro/
D.R.I.M. DANIEL SRL	Maracineni	0248217377 F:0248217377	daniel.trandafir@drim.ro
SECA DISTRIBUTION SRL	Ploiesti	0244592793 F:0244592793	main@aquila.ro http://www.aquila.ro/
P. P. DISTRIBUTORS- ROMANIA SRL	Bucharest	0213130526 F:0310050832	admin@ppd.com.ro http://www.ppd.com.ro/
NITELA IMPEX SRL	Craiova	0251593377 F:372871494	office@nitela.ro http://www.nitela.ro/
ALMIRA TRADE SRL	Timisoara	0256285333 F: 256285659	almira_trade@yahoo.com http://www.almira.ro/
BERTIS SRL	Sfantul Gheorghe	0267352363 F:0267352045	office@bertis.ro http://www.bertis.ro/ro/pagina-web-bertis

VLASE DISTRIBUTION SRL	Slobozia	0243236289 F:0243236289	vlase@vlase.ro
CENTRAL MORENI SRL	Razvad	0245220176 F:0245220176	central_moreni_srl@yahoo.com
TOTAL DISTRIBUTION GROUP ARGES SRL	Pitesti	0248222411 F:0248222411	marian.petrescu@tdgag.ro
PERNOD RICARD ROMANIA SRL	Bucharest	0751011104 F: 0213308819	diana.mares@pernod-ricard.com https://www.pernod-ricard.com/en
ADRIDAN SRL	Piatra Neamt	0233210711 F:0233235026	adridansrl@yahoo.com
PUNCTUAL COMIMPEX SRL	Cluj-Napoca	0264435423 F:0264435423	muresan56@yahoo.com
TOPMOD SRL	Caracal	0249512852 F:0249512852	topmod@romanati.ro
MIRUNA INTERNATIONAL IMPEX SRL	Resita	0255230157 F: 0356102006	mirunatm@yahoo.com mirunaresita@yahoo.com http://www.miruna-international.ro/
WESTFLEISCH ROMANIA SRL	Tarnaveni	0265446570 F:0265446899	florin.popovici@westfleisch.ro https://www.westfleisch.de/home/?L=2
AMIGO & INTERCOST SRL	Odorheiu Secuiesc	0266218319 F:0266354178	odorhei.aic@gmail.com pali@amigointercost.ro http://www.amigointercost.ro/
SIMBA INVEST SRL	Bacau	0339123455 F:0234580084	office@simbainvest.ro http://simbainvest.ro/
NORDIC IMPORT EXPORT CO SRL	Joita	0213463557 F:0213464556	office@nordicimpex.ro http://www.nordicimpex.ro/
WHITELAND IMPORT EXPORT SRL	Bucharest	0745103690 F:0374156292	wtl@whiteland.ro http://www.whiteland.ro/
LUZAN LOGISTIC SRL	Targu Jiu	0253214579 F:0253214579	office@dansimi.ro http://www.luzan.ro/
LICURICI IMPEX SRL	Onesti	0744530484 F:0234316585	onesti@licurici.com.ro http://www.licurici.com.ro/

Παράρτημα IV: Οι μεγαλύτερες αλυσίδες σουπερμάρκετ στην Ρουμανία

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών 2015 EUR	E-mail	Website	Αρ. καταστημάτων
AUCHAN (AUCHAN - FRANCE)	999.811.227	contact@auchan.ro	www.auchan.ro	33
CARREFOUR (CARREFOUR - FRANCE)	1.158.492.344	office_romania@carrefour.com	www.carrefour.ro	28

CORA (DELPARO BV)	387.718.092	achizitii@cora.ro	www.cora.ro	12
KAUFLAND (SCHWARTZ GROUP - GERMANY)	2.063.808.828	office@kaufland.ro	www.kaufland.ro	103
MEGA IMAGE (AHOLD DELHAIZE - HOLLAND)	801.556.190	central@mega-image.ro; contact@mega-image.ro	www.mega-image.ro	203
METRO CASH & CARRY (METRO AG - GERMANY)	1.011.104.421	office@metro.ro	www.metro.ro	26
LIDL (LIDL & SCHWARTZ - GERMANY)	1.062.779.913	office@lidl.ro; info@lidl.ro	www.lidl.ro	187
SELGROS (COOP - SWITZERLAND)	660.168.819	contact@selgros.ro	www.selgros.ro	20

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Ρουμανίας
Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Βουκουρεστίου

Παράρτημα V: Οι κυριότερες εταιρείες παραγωγής τροφίμων στην Ρουμανία

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών 2015 - EUR	Telephone	E-mail	Main Products
AGRANA ROMANIA SA http://www.romania@agrana.com	928.698.080	+40372381000	office.romania@agrana.com	Sugar
UNILEVER SOUTH CENTRAL EUROPE SA http://www.unilever.ro	864.694.254	+40213034800	es.hrservicesusce@unilever.com	Ice cream, Soup, Tea
CEREALCOM DOLJ SRL http://www.cerealcom.com	762.081.408	+40251417415	office@cerealcom.com	Agricultural services
SMITHFIELD PROD SRL http://www.smithfield.ro	773.541.175	+40256400400	office@smithfield.ro	Abattoir Products, Meat and Fish-Deep frozen
QUADRANT- AMROQ BEVERAGES SRL http://www.pepsico.ro	701.521.894	+40213021210	bucharest.office@pepsico	Fruit and Vegetable Juices
JT INTERNATIONAL MANUFACTURING SA http://www.jti.com	686.815.197	+40212043111	bucharest.receptiondesk@jti.com	Tobacco Products
UNICARM SRL http://www.unicarm.ro	645.471.547	+40261820700	office@unicarm.ro	Delicatessen meats, Sausages and dry sausages
BUNGE ROMANIA SRL http://www.bunge.com	1.330.257.280	+40213053200	daniela.leca@bunge.com	Oils, edible

NESTLE ROMANIA SRL http://www.nestle.ro	676.050.480	+40212044000	contact.nestle@ro.nestle.com	Ice cream and sorbet, snacks, breakfast cereals
TRANSILVANIA GENERAL IMPORT-EXPORT SRL http://www.scandicdis tilleries.ro	832.641.192	+40259407200	export@europeandri nks.ro	Flour and Meal, Cereal, Pasta, Biscuits and Crackers

Πηγή: Kompass, Major Companies in Romania
Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Βουκουρεστίου

Παράρτημα VI: Γενικά στοιχεία για την ρουμανική οικονομία (2016)

Έκταση	238.391 τ.χλμ.			
Πληθυσμός	20,1 εκατ. (απογραφή 2011) Αστικός πληθυσμός: 53,8 %, Αγροτικός – ημιαστικός 46,2% Την 1.1.2016, βάσει στοιχείων του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INS), ο μόνιμος πληθυσμός ανήρχετο σε 19,76 εκ. κατοίκους, ενώ ο συνολικός (μόνιμοι και διαμένοντες κάτοικοι) σε 22,22 εκ. Τα τελευταία έτη, παρατηρείται τάση μείωσης του πληθυσμού εξαιτίας της υπογεννητικότητας και της μετανάστευσης.			
Κυριότερα αστικά κέντρα	Βουκουρέστι: 2.101.413 κάτοικοι, πρωτεύουσα και το κυριότερο εμπορικό και πολιτικό κέντρο. Ακολουθούν: Ιάσιο (364.381), Τιμισοάρα (331.927), Cluj-Napoca (321.754), Κωστάντζα (316.649), Craiova (304.030), Γαλάτσι (303.205), Brasov (290.283)			
Εθνικό νόμισμα	Λέι Ρουμανικό (RON). Μέση ισοτιμία 2016 €1= 4,4908 Λέι (BNR)			
Πολίτευμα	Ημιπροεδρική Δημοκρατία.			
Εκλογές	Προεδρικές εκλογές: 02 & 16.11.2014 Αυτοδιοικητικές: 05.06.2016 Βουλευτικές εκλογές: 11.12.2016			
Πρόεδρος	Klaus IOHANNIS (από 21.12.2014)			
Πρωθυπουργός	Mihai TUDOSE από 29.6.2017 (κυβέρνηση PSD - ALDE)			
Μέσος Μισθός	Ο μέσος ακαθάριστος μηνιαίος μισθός του Ρουμάνου στα τέλη Ιανουαρίου 2017 ανήλθε σε 3.168 Lei (2.659 Lei το 2015) ήτοι περίπου 705 ευρώ τον μήνα , ενώ ο μέσος καθαρός μισθός ανήλθε σε 2.300 Lei ήτοι περίπου 512 ευρώ τον μήνα .			
Κατώτατος Μισθός (από 01.02.2017)	Ο νόμιμος κατώτατος μηνιαίος μισθός, τον οποίο λαμβάνει ο εργαζόμενος στην Ρουμανία, είναι πλέον 1.450 Lei από 1.2.2017(από 1.050 το 2015 και 900 Lei το 2014) ήτοι 323 Ευρώ τον μήνα και αναμένεται να αυξηθεί στο μέλλον.			
Επίσημη γλώσσα	Ρουμανική			
Ώρα	Ίδια με την Ελλάδα.			
Κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Α.Ε.Π. (ονομ. αξία)	7.605 Ευρώ (2016) 169 δισ. Ευρώ (2016)			
Μεταβολή Α.Ε.Π.	+4,8% (2016)	+3,8% (2015)	+3% (2014)	+3,5% (2013)
Πληθωρισμός (INS)	-1,5% (2016)	-0,6% (2015)	+1,1% (2014)	+3,98% (2013)
Απασχόληση	Ενεργός πληθυσμός	8,449 εκ. άτομα (1.1.2016)		
	Κατανομή απασχόλησης	Πρωτογενής Τομέας: 23,1% Δευτερογενής Τομέας: 29,9%		

κατά τομέα (%)	Τριτογενής Τομέας: 47%			
Ανεργία	5,5% (2016)	6,7% (2015)	6,4%(2014)	7,1%(2013)
Εξωτερικό Χρέος	92,532 δισ. € (2016)	90,434 δισ. € (2015)	94,744 δισ. € (2014)	98.069 δισ. € (2013)
Δημόσιο Χρέος σε % ΑΕΠ	37,6 % (2016)	38 % (2015)	39,4% (2014)	37,8% (2013)
Έλλειμμα Προϋπολογισμού (ESA 2010)	-3% του ΑΕΠ το 2016 -0,8% (2015) -1,4% (2014) -2,1% (2013) -3,7% (2012)			
Εξαγωγές	57,385 δισ. € (2016)		54,6 δισ. € (2015)	52,5 δισ. € (2014)
Εισαγωγές	67,342 δισ. € (2016)		63,0 δισ. € (2015)	58,5 δισ. € (2014)
Εμπορικό Ισοζύγιο	- 9,957 δισ. € (2016)		- 8,4 δισ. € (2015)	- 6 δισ. € (2014)
Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι (2016)	<p>10 κυριότεροι προμηθευτές % επί του συνόλου των εισαγωγών – Γερμανία (20,5%), Ιταλία (10,3%), Ουγγαρία (7,5%), Γαλλία (5,51%), Πολωνία (5,14%), Κίνα (5,1%), Ολλανδία (4,1%), Αυστρία (3,6%), Τουρκία (3,5%), Ρωσία (2,1%). Ελλάδα: 18^η θέση, 1,17% του συνόλου των ρουμανικών εισαγωγών</p> <p>10 κυριότεροι πελάτες του συνόλου των ρουμανικών εξαγωγών Γερμανία (21,5%), Ιταλία (11,6%), Γαλλία (8,2%), Ουγγαρία (5,1%), Μεγ. Βρετανία (4,3%), Τουρκία (3,1%), Βουλγαρία (3,2%), Ισπανία (3%), Πολωνία (2,8%), Ολλανδία (2,5%). Ελλάδα: 17^η θέση 1,33% του συνόλου των ρουμανικών εξαγωγών</p>			
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	<p>Απόθεμα επενδύσεων περίπου 70 δισ. Ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας και βάσει εκτιμήσεων, οι άμεσες ξένες επενδύσεις ανήλθαν περίπου σε 4,08 δισ. το 2016, ενώ το 2015 ήταν 3,461 και το 2014 ήταν 2,421 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με την UNCTAD, οι επενδύσεις στην Ρουμανία έφθασαν τα 4,573 δισ. \$ το 2016, 3,389 δισ. \$ το 2015, 3,211 δισ.\$ το 2014 και 3,601 δισ.\$ το 2013.</p>			
ΦΠΑ	<p>19% Γενικός Συντελεστής 9% τρόφιμα, μη αλκοολούχα ποτά, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά</p>			

Παράρτημα VII: Διμερές Εμπόριο-ΑΞΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

(ποσά σε εκ. €)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Εξαγωγές συνολικές	636,93	649,66	590,88	618,20	654,04	730,19	765,30
Πετρελαιοειδή (CN 27)	69,9	10,67	17,2	3,5	23,11	9,33	10,28
Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή	567,03	638,99	573,68	614,7	628,40	720,86	755,02

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(ποσά σε εκ. €)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Εισαγωγές συνολικές	523,02	518,10	493,25	529,98	626,71	731,73	766,85
Πετρελαιοειδή (CN 27)	54,8	7,9	7,8	13,78	49,19	162,75	147,58
Εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή	508,2	510,2	485,45	516,2	577,52	568,98	619,27

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα από την Ελλάδα (βάσει 4ψήφιας ανάλυσης Σ. Ο.)	-ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΣΥΡΜΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ -ΣΩΛΗΝΕΣ ΧΑΛΚΟΥ -ΡΟΔΑΚ- ΒΕΡΙΚΟΚΑ -ΠΛΑΣΤΙΚΑ -ΠΛΑΚΕΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ -ΓΕΦΥΡΕΣ -ΡΗΤΙΝΕΣ -ΛΑΧΑΝ. ΠΑΡΑΣΚ ΕΥΑΣΜΕΝΑ -ΦΑΡΜΑΚΑ.	-ΣΥΡΜΑΤΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ -ΚΑΛΩΔΙΑ -ΣΩΛΗΝΕΣ ΧΑΛΚΟ -ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ -ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΑΙΘΥΛΕΝΙΟΥ. -ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΣΤΥΡΟΛΙΟΥ -ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	-ΣΥΡΜΑΤΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΠΛΑΣΤΙΚΑ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ -ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΠΟΛΥΣΤΥΡΟΛΙΟ -ΦΑΡΜΑΚΑ -ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ -ΧΟΝΔΡΟΣΥΡΜΑ -ΕΛΙΕΣ -ΝΕΡΑ -ΣΩΛΗΝΕΣ ΧΑΛΚΟΥ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ	-ΣΥΡΜΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡ. -ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΠΟΛΥΑΙΘΥΛ. -ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΣ. -ΧΟΝΔΡΟΣΥΡΜΑ -ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΣΤΥΡΟΛΙΟΥ -ΜΗΧΑΝΕΣ ΗΛΕΚ. ΡΕΥΜΑΤΟΣ -ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΣΥΡΜΑΤΑ- ΚΑΛΩΔΙΑ	-ΣΥΡΜΑΤΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡ. -ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΠΟΛΥΑΙΘΥΛ. -ΧΟΝΔΡΟΣΥΡ. -ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔ. -ΠΛΑΣΤΙΚΑ -ΠΑΡ. ΛΑΧΑΝΙΚΑ -ΔΙΟΔΟΙ ΤΡΑΝΖ. -ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	-ΣΥΡΜΑΤΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΧΟΝΤΡΟΣΥΡΜΑ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ -ΠΛΑΣΤΙΚΑ -ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ -ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΑΙΘΥΛ -ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ -ΜΗΧΑΝΕΣ ΕΠΕΞ. ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ -ΔΙΟΔΟΙ ΤΡΑΝΖ. -ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	-ΣΥΡΜΑΤΑ ΧΑΛΚΟΥ -ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ -ΧΑΛΚΟΥ -ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ -ΠΛΑΣΤΙΚΑ -ΧΟΝΔΡΟΣΥΡΜΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ -ΜΗΧΑΝΕΣ ΕΠΕΞ. ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ -ΒΕΡΙΚΟΚΑ- ΡΟΔΑΚΙΝΑ -ΡΑΒΔΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥ -ΠΛΑΚΕΣ ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ -ΣΩΛΗΝΕΣ ΧΑΛΚΟΥ -ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ -ΠΡΟΦΙΛ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

(ποσά σε εκ. €)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Απόθεμα ΑΞΕ στη Ρουμανία	52.585	55.139	59.126	59.958	60.198	64.433
Ελληνικής προέλευσης Απόθεμα ΑΞΕ στη Ρουμανία	3.016	2.934	2.529	1.935	1.644	1.747
Ποσοστό ελληνικών ΑΞΕ στη Ρουμανία	5,7%	5,3%	4,3%	3,2%	2,7%	2,7%
Απόθεμα ΑΞΕ από τη Ρουμανία στην Ελλάδα	Αμελητέο	Αμελητέο	Αμελητέο	Αμελητέο	Αμελητέο	Αμελητέο
Ποσοστό ΑΞΕ Ρουμανίας στην Ελλάδα	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Πηγή: ΒΝΡ Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ποσά σε εκ. €)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	30.04.2017
Απόθεμα ΑΞΕ στη Ρουμανία	29.150,692	32.480,124	35.336,541	37.692,345	41.569,585	42.808,890	44.808,757	45.334,327
Αριθμός Επιχειρήσεων με ξένη συμμετοχή	173.030	179.407	185.791	192.416	198.635	204.466	209.814	211.639
Ελληνικής προέλευσης Απόθεμα ΑΞΕ στη Ρουμανία	1.944,828	1.722,934	1.726,434	1.688,514	1.711,760	1.779,601	1.829,616	1.855,244
Ποσοστό ελληνικών ΑΞΕ στη Ρουμανία	6,67%	5,68%	5,21%	4,76%	4,55%	4,49%	4,38%	4,39%
Αριθμός Ελληνικών συμμεφερόντων Επιχειρήσεων	4.943	5.202	5.495	5.790	6.022	6.278	6.578	6.693

Πηγή: ΟΝΡΚ, Εθνικό Μητρώο Εμπορικών Επιχειρήσεων

* Το Γραφείο ΟΕΥ εκτιμά ότι η αξία των ελληνικών επενδύσεων στην Ρουμανία, εάν υπολογιστούν και οι επενδύσεις μέσω άλλων χωρών, (Κύπρου, Ολλανδίας, Λουξεμβούργου) υπερβαίνει τα 4 δισ. ευρώ, κατατάσσοντας την χώρα στην 5^η ή 6^η θέση μεταξύ των ξένων επενδυτών με 6.578 εγγεγραμμένες επιχειρήσεις στις 31.12.2016 (εκ των οποίων άνω των 1.000 ενεργές), κατέχοντας το 4,38% του συνολικά επενδυμένου κεφαλαίου και το 2,94% του συνόλου των εταιρειών.